

SU VASARIO 16-ąja, BRANGIEJI! TELYDI MUS NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTO ŠVIESA!

VASARIO 16 – 1996

Vasario 16 d. proga sveikiname visus brolius ir seses Lietuvoje ir užsienyje. Laisvės viltis, kuri buvo okupantų gesinama per 50 metų, išliko mūsų žmonių širdyse. Ta viltis tapo SAJŪDŽIU, su kuriuo visa tauta jungėsi ir su kuriuo Lietuva vėl išvydo laisvę.

Dabar, džiaugiantis atgauta laisve, vis dėl to reikia nugalėti daug sunkumų, surištų su tos laisvės įgyvendinimu. Ir štai Lietuvai vėl reikia vilties ir pasitikėjimo savimi ir savo ateitimi. Švenčiant šią septyniasdešimt aštuonių metų Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktį, mes JAV lietuviai jungiamės su visais savo tautiečiais Lietuvoje ir užsienyje ir pasižadame su pasiryžimu dirbti kartu su visais geros valios žmonėmis, įtvirtinant Lietuvoje demokratiją, keliant krašto gerbūrį ir garantuojant visiems asmeninį ir teisinį saugumą.

JAV Lietuvių Bendruomenės Valdyba

Gerbiami tautiečiai!

Vėl švenčiame mūsų Tautos aukščiausios dvasinės palaimos dieną – Nepriklausomos Lietuvos Valstybės atkūrimą. Ši šventė visada buvo ypatinga išeivijos lietuviams, kurie, skirtingai nuo brolių ir sesių Lietuvoje, per visus okupacijos metus galėjo atvirai minėti 1918 metų žygdarbį.

Nuo tos pirmosios Vasario 16-osios šventės praėjo 78 metai. Per tą laikotarpį, deja, dažniau minėjome nepriklausomybės netekimą nei jos atkūrimą. Laiminga šventė tarsi pavirsdavo liūdesio diena.

Vasario 16-osios proga linkiu visiems Šiaurės Amerikos lietuviams kuo džiaugsmingiau atšvęsti šią dieną šeimoje, bažnyčioje, tautiečių ir mūsų draugų amerikiečių subūrimuose. Šia proga pasidžiaukime bendrai mūsų tautos laimėjimais, atkuriant nepriklausomą Lietuvą, kartu nepamiršdami, kad tebelaukia nemažai valstybės kūrimo uždavinių. Tai visų lietuvių laimėjimai, visų mūsų darbai. Tegu kiekviena sekanti Nepriklausomybės Diena bus dar laimingesnė ir šventiškesnė.

Dr. Alfonsas Eidintas
Ambasadorius

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

LIETUVIŲ TAUTININKŲ SAJUNGOS FRAKCIJA

LIETUVIAI,

1918 metų Vasario 16-toji – didžioji lietuvių tautos stebuklo diena, paskelbusi amžinąjį Nepriklausomybės testamentą ir įprasminusi tautos sudėtas aukas kovoje dėl laisvės.

Vasario 16-osios dvasia kėlė pirmųjų savanorių – kūrėjų ir pokario kovotojų ryžtą, saugojo ir brandino laisvės pumpurus, kurie po kelių dešimtmečių priespaudos vėl išsprogo 1990 metų kovo 11 dieną, dar kartą atkurdami svetimųjų pavergtą Lietuvos valstybę.

Šiandien Lietuva pergyvena sunkias pokomunistinės sumaišties dienas. Mūsų tautai tenka atstatyti okupantų sugriautus tiltus tarp praeities ir ateities, tarp tautos kamieno Tėvynėje ir po visą pasaulį išblaškytų tautiečių. Tenka vėl mokytis doros, sąžiningumo, darbštumo, vienybės, mokytis viso to, kas mus visus draugėn jungia.

Kviečiame visus lietuvius Tėvynėje ir pasaulyje santalkai kurti tokią Lietuvą, kuria visi gerėtusi. Tik būdami vieningi, galėsime ją išsaugoti ir apginti. Tam mus įpareigoja Vasario 16-osios akto dvasia, kuri yra tikėjimo Lietuvos ateitimi laidas.

Lietuvių tautininkų sąjungos
pirmininkas

Rimantas SMETONA

Lietuvių tautininkų sąjungos
frakcijos Seime seniūnas

Dr. Leonas MILČIUS

Vilnius, 1996 m. vasario 8 d.

Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius atleistas

1996 m. vasario 8 d. Lietuvos Respublikos Seimas atviru balsavimu priėmė nutarimą "Dėl pritarimo atleisti LR Ministrą Pirmininką". Už šį nutarimą balsavo 94 Seimo nariai, prieš – 26, susilaikė – 4.

Artimiausiu metu LR Prezidentas A. Brazauskas Seimui pateiks svarstyti naujo Ministro Pirmininko ir Lietuvos Banko valdybos pirmininko kandidatūras.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 78-TŲ METŲ MINĖJIMAS CLEVELANDE (VYKS SEKMADIENĮ, VASARIO 18 D.)

9:45 vėliavų pakėlimas prie Laisvės paminklo. Iškilmingos šv. Mišios
10:00 val. Dievo Motinos bažnyčioje. 10:30 val. Šv. Jurgio bažnyčioje.

IŠKILMINGAS MINĖJIMAS

4:00 val. p.p. – Dievo Motinos parapijos salėje.

Kalbės JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos narė

LIŪDA RUGIENIENĖ iš Detroito.

Meninę dalį atliks solistė AUDRONĖ GAIŽIŪNIENĖ iš Chicago, akompanuojant ROMAI BANDZIENI.

Įėjimas – \$3 dol. auka rengimo išlaidoms padengti, vaikams veltui.

Visus lietuvius maloniai kviečiame atsilankyti.

JAV Lietuvių Bendruomenės
Clevelando
apylinkės valdyba

Amerikos lietuvių tarybos
Clevelando
skyriaus valdyba

Šiandien (1996 m. vasario 9 d.) įvyko susitikimas su Prezidentu, kuriame paaiškėjo, kad jis Premjerui siūlys Lauryną Mindaugą Stankevičių, o Lietuvos Banko valdybos pirmininku – Reinoldijų Šarkiną. Dekretas dėl jų Seimui bus pateiktas antradienio vakariniame posėdyje.
S. Pečeliūnas

Gerbiame "Dirvos" skaitytojai,

Nuoširdžiai sveikiname Jus visus Vasario 16-osios Lietuvos valstybės Nepriklausomybės šventės proga.

Šie sunkūs Lietuvai metai reikalauja iš mūsų visų gyvenančių Tėvynėje ir išeivijoje, daug sutelktų pastangų. Sveikindami šios mums visiems brangios šventės proga linkime ištvermės, pasišventimo ir tikėjimo.

Pagarbiai

Saulius Pečeliūnas
Lietuvos Demokratų partijos
Tarybos pirmininkas
LDP frakcijos seniūnas

Girdėta iš Vilniaus

ELTA PRANEŠA

ARCHYVAI

Lietuva ir Lenkija yra pasirengusios pariteto pagrindais pasikeisti archyviniais dokumentais, svarbiais abiems šalims. Tai pranešė Lietuvos archyvų generalinis direktorius Gediminas Ilgūnas ir Lenkijos valstybinių archyvų generalinis direktorius Ježis Skovroneckas (Jerzy Skovronek). Jis sakė, kad nei su Rusija, nei su Vokietija Lenkijai nepavyko pasirašyti tokio dokumento.

Kalbėdamas apie Armijos Krajovos dokumentus, rastus Vilniuje, Bernardinų vienuolyne, Ježis Skovroneckas sakė, kad "tai nėra dokumentai, liudijantys apie Armijos Krajovos vadovybės politinę liniją". Armijos Krajovos, o taip pat 1920 metų dokumentų skelbimo klausimus galėtų spresti, pasak jo, bendra Lietuvos ir Lenkijos komisija, tačiau toks sprendimas turėtų būti priimtas vyriausybiniu lygiu.

Lietuvos archyvų departamento direktorius Gediminas Ilgūnas sakė, kad rastų Armijos Krajovos dokumentų aprašymas bus baigtas kovo mėnesį. Tuomet su jais galės susipažinti visi pageidaujantys.

DU PORTFELIAI - VIENAM MINISTRUI

Prezidento A. Brazausko pasirašytu dekretu Teisingumo ministrui Jonui Prapiesčiui laikinai pavesta eiti Vidaus reikalų ministro pareigas.

KA SIŪLO UŽSIENIO VERSLININKAI?

Seimo pirmininkas Č. Juršėnas susitiko su Lietuvos investicijų agentūros ir didžiausių JAV, Švedijos, Suomijos, Vokietijos ir Lenkijos investuotojų atstovais. Lietuvos Investicijų agentūros generalinis direktorius Algis Avizienis sakė, kad pokalbis buvo naudingas. Užsienio investitoriai domėjosi bankų krize, jiems taip pat sukėlusia nerimą. Eugenija Sutkienė, atstovaujanti stambioms amerikiečių kompanijoms, ragino rūpintis ne tik privačių indėlininkų, bet ir bankuose išaldytomis užsienio firmų sąskaitomis.

Be kitų dalykų, užsienio verslininkai siūlė tobulinti įstatymus, reglamentuojančius užsienio investicijų veiklą Lietuvoje. Pasak Manto Zalatoriaus, atstovaujancio Švedijos verslininkų interesams, Lietuvoje reikėtų labiau skatinti vidutinį ir mažąjį verslą, teikti jam tvirtas garantijas.

KRIZĘ PATYRĘ BANKAI NEBUVO BLOGIAUSI?

Speciali bankų krizės priežastis tirianti Seimo grupė rado "tarnybinio aplaidumo požymių" Ministro Pirmininko Adolfo Šleževičiaus, buvusio Lietuvos banko valdybos pirmininko Kazio Ratke-

vičiaus, Finansų bei Vidaus reikalų ministrų veiksmuose, užkertant kelią finansinei krizei ar šalinant jos padarinius.

Antradienį spaudos konferencijoje grupės narys Rimantas Dagys pabrėžė, kad "blogiausiais" Lietuvoje negalima pavadinti tų bankų, kurių veikla buvo sustabdyta. Tai paneigia aiškinimus, jog buvo objektyvios priežastys sustabdyti šių bankų veiklą, teigė parlamentaras, atsakęs nurodyti, kurių bankų padėtis buvusi dar kritiškesnė.

"Litimpeks" ir Akcinio inovacinio bankų padėtis, prieš sustabdant jų veiklą, buvo skirtinga, sakė Lietuvos socialdemokratų partijos vicepirmininkas R. Dagys. Jo teigimu, finansinius sunkumus LAIB įtakoję energetikos įmonių krizė ir šių organizacijų kontrolės stoka. Tuo tarpu krizė "Litimpeks" banke – "Vidaus reikalų ministerijos intervencijos pasekmė", pabrėžė parlamentaras.

Seimo socialdemokratų frakcijos narys Vytautas Plečkaitis spaudos konferencijoje teigė, jog finansinę krizę sukėlė jėgos, suinteresuotos Lietuvos ekonominiu nestabilumu. Tam pakenkė ir užsitęsusi kova tarp Prezidento bei Ministro Pirmininko vadovaujamų institucijų, sakė Seimo narys.

DABARTINĖ VYRIAUSYBĖ PRASISKOLINO...

Skolose paskandinta valstybė, prasiskolinę vieni kitiems ūkio subjektai ir nusikurdinti Lietuvos žmonės – tai išeinančio premjero palikimas, teigė trečiadienį per spaudos konferenciją Seimo narė Elvyra Kunevičienė.

KNYGA APIE IŠKILŲ LIETUVOS DIPLOMATĄ

Pasitikdama savo garbės nario, iškilaus diplomato, politikos ir visuomenės veikėjo daktaro Stasio Antano Bačnio 90-ies metų jubiliejų Lietuvių katalikų mokslo akademija parengė gausiai iliustruotą knygą apie jo gyvenimą ir veiklą. Knyga leidžiama prelatu Juozo Prunskio fondo lėšomis. S.A. Bačnis – nuostabios atminties žmogus, dėmesingas ir subtilus pašnekovas, – sako knygos "Stasio Antano Bačnio gyvenimo ir veiklos bruožai" autorė Lietuvių katalikų mokslo akademijos istorijos sekcijos pirmininkė dr. Aliona Vasiliausienė. 125 puslapių knygoje yra apie 40 fotonuotraukų, daugiausia iš sukaktuvinių veiklos Paryžiuje ir Washingtone, taip pat svarbių dokumentų fotokopijų.

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

APIE IMIGRACIJĄ

Politiniai bėgliai

Amerikos rinkimų kampanijoj dažnai pasigirsta kalbos apie imigraciją. Dešiniųjų respublikonų kandidatas į prezidento vietą Pat Buchanan labai aiškiai pasisakė net prieš legalią imigraciją, sakydamas, kad imigrantai padidina darbo jėgos pasiūlą ir sumažina amerikiečiams galimybę reikalauti didesnių atlyginimų. Amerikai didelę problemą sudaro nelegalūs svetimšaliai, daugiausia atvykę iš Meksikos. Nemažai atvyksta ir iš kitų Pietų Amerikos šalių. JAV pasienio sargybiniai pernai per devynis mėnesius sugavo 358,194 sieną pereinančių žmonių. Vyriausybė nusamdė dar 62 sargybinius ir paskyrė juos saugoti Arizonos – Meksikos sieną. Po 1986 metų Imigracijos reformų įstatymo paskelbta amnestija legalizavo 3,2 milijono svetimšalių, tarp jų apie 90% jų meksikiečių, ir jie tapo legaliais gyventojais. Manoma, kad ši amnestija padrąsino naujų ateivių plaukimą.

Amerikos pietinio pasienio apsauga suskirstyta į devynias apygardas. Beveik visos tų įstaigų vadovybės šiemet vėl prašo iš federalinės vyriausybės naujų lėšų. Įdomu, kaip ir kokiais būdais dokumentų neturintys ateiviai pasirenka sienos perėjimo vietą? Jie kažkaip sužino, kad prie San Diego sieną peržengti beveik neįmanoma ir ten ateivių skaičius sumažėja. Šiuo metu daugiausia pagaunama Tucson ir El Paso, bei Texas apygardose.

Nelegalių imigrantų skaičius paprastai padaugėja, kai Meksiką ištinka kokia ekonominė krizė. Kai padėtis pagerėja, jų skaičius sumažėja. Šalia tų bėgančių nuo skurdo ir vargo žmonių, pasaulyje dar daug žmonių keičia gyvenamąją vietą, bėgdami nuo politinio ar etninio valymo. Jungtinių Tautų 1951 m. Pabėgėlių konvencija įpareigoja visas ją pasirašiusias valstybes duoti pastogę visiems ateiviams, kurie pagrįstai bijo persekiojimo ir nuo jo bėga. Tokių politinių pabėgėlių skaičių labai sumažino tai, kad sumažėjo diktatoriškų režimų. 1994 metais visos Europos valstybės gerokai sugriežtino kvotas ir tiria, ar tikrai naujasis "politinis pabėgėlis" yra politinis. Vokietija iš tų bėgėlių atrinko 25,000 ir davė jiems prieglaudą, o kitus 238,400 atmetė, Olandija priėmė 6,700, o atmetė 32,200, Amerika pripažino politiniais 8,512, ir tiek pat atmetė.

Apibendrinant tenka pastebėti, kad Europoje iš 10 "politinių" bėgėlių tokiais buvo pripažintas tik vienas. Atmetieji dažnai gaudavo "laikiną" leidimą pasilikti, kol jų byla bus peržiūrėta.

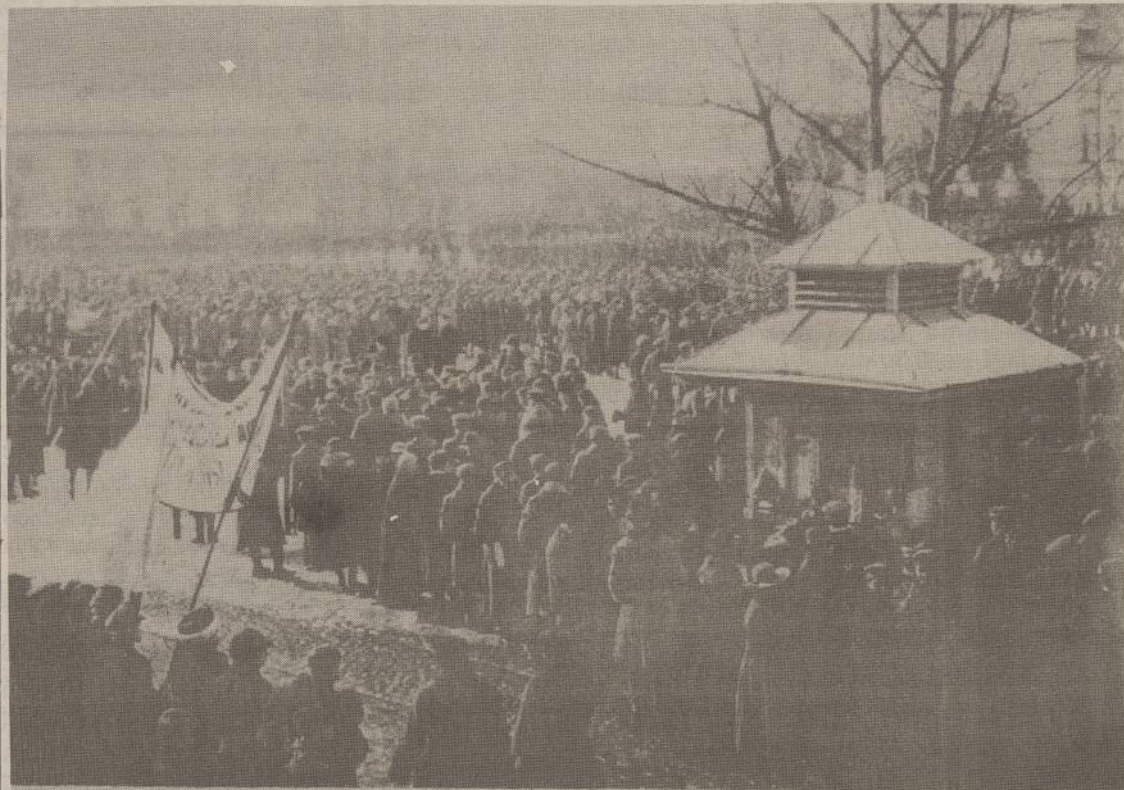
Vokietija vilioja

Didžiausią naštą su nelegaliais imigrantais neša Vokietija. Neseniai Bonos vyriausybė davė Lenkijos vyriausybei 100 milijonų markių (apie 72 mln. dol.), kad Lenkijos vyriausybė stiprintų savo pasienio sargy-

bą, ir kad pabėgėliams būtų sunkiau tą sieną pereiti. Sakoma, kad Lenkijoj apie 100,000 Azijos kilmės žmonių laukia progos patekti į Vokietiją. Dar prieš susijungimą Rytinėje Vokietijoje gyveno ir dirbo tūkstančiai užsieniečių. Vakarų Vokietija kvietė "svečius" darbininkus iš Turkijos ar buvusios Jugoslavijos, o komunistinė Rytinės Vokietijos valdžia atsigabeno pigią darbo jėgą iš "draugiškų socialistinių" valstybių, – iš Kinijos ir Vietnamo. Daugelis jų nebegrižo namo ir liko gyventi Vokietijoje.

Daug azijiečių ateivių dabar įsijungė į labai pelningą žmonių gabenimo į Europos šalis biznį. Vakarų Europos šalių sienų priežiūra susilpnėjo, Europos Sąjungai baigiant savo susijungimo planus. Kai kurios valstybės, kaip Rumunija ir Bulgarija labai lengvai praleidžia tarptautinius sunkvežimius, kur dėžėse keliauja ne kokios nors prekės, bet gyvi žmonės. Įvairių kraštų mafijos įsijungė į šį biznį. Pernai vien prie Čekijos–Vokietijos sienos buvo sugauti 43,302 keliautojai iš 74 valstybių, bandę nelegaliai patekti į Vokietiją. Austrijos sostinėje Vienoje veikiantis Tarptautinis migracijos centras spėlioja, kad pernai į Vakarų Europos šalis nelegaliai buvo atvežta apie 300,000 žmonių. Šitie imigrantai sumoka pradinį mokestį ir vėliau, jau pradėję darbą, moka šių keblionių organizatoriams didelę sumą (Nukelta į 6 psl.)

Tai buvo lygiai prieš 75 metus

Manifestacija Kaune dvejų metų Nepriklausomybės sukaktuvėms paminėti 1920 m. vasario mėn. 16 d.

Manifestation in Kaunas February 16 th 1920 to commemorate the second anniversary of Lithuania's declaration of Independence.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVATEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR:

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

VASARIO 16-TOJI VALSTYBĖS ATSTATYMO ŠVENTĖ

Juozas Žygas

Dar daugiau, tai yra ne tik valstybės, bet ir tautos atstatymo diena. Nors dabar Lietuvoje yra žymiai daugiau dėmesio skiriama Kovo 11-tajai. Tai yra labai natūralu, kadangi jie patys yra Kovo 11-tosios dalyviai. O kas buvo anksčiau – tai jau istorija! Jų tarpe dar yra tie, kurie patys dalyvavo tautiniame atgimime, iškilusiam į viešumą minėjime – susirinkime prie A. Mickevičiaus paminklo, kur milicija dar rodė savo jėgą. Milicija rodė savo galią ir tada, kuomet demonstracijoje, Katedros aikštėje, pirmą sykį pasirodė tautinė vėliava. O kiek vėliau Vingio parke, kai vėliavų jau buvo visas miškas – tai milicija viešai jau nesirodė. Nors žinoma, saugumo agentų knibždėjo!

Kuomet 1918 m. Vasario 16-tą dieną Tautos taryba Vilniuje pasirašė Nepriklausomybės atstatymo aktą ir jį paskelbė, tai ne tik Europos valstybės, bet ir didelė dalis Lietuvos gyventojų mažai teišmanė, kas ta Lietuva yra! Pradžios mokyklų mokytojai buvo rusai ir jie apie jokią Lietuvą niekuomet nekalbėjo. Jeigu kas ir būtų paklausęs, tai atsakymas būtų buvęs, kad tokio krašto nėra. Tėra tik Šiaurės vakarų kraštas!

Dar buvo ir kiti mokslai – tai pasirengimas pirmajai komunikacijai. Ir čia taip pat žmonės nieko sužinoti negalėjo, kadangi davatkėlės į galvą tekalė, kad jie yra Rymo katalikai. Su tuo kaimo jaunimo mokslai ir pasibaigdavo. O politinėje srityje irgi reikalai nebuvo daug geresni dėl to, kad per paskutiniuosius 350 metų, palaipsniui Lietuvos vardas buvo beveik užmirštas. Mes galime aiškinti kaip norime, bet po Liublino unijos karališkųjų dvarų susirašinėjimuose Lietuvos vardas retai tebebuvo

minimas.

Tas pats vyko ir kitose srityse. Kartografiškai, kurie žemėlapius sudarinėjo, pradėjo Lenkiją stambiomis raidėmis užrašinėti. Tad lietuvai paskelbus Nepriklausomybės atstatymą, būtų galima teigti, kad virš 90% europiečių nežinojo, kur ta Lietuva yra! Prasidėjus Nepriklausomybės kovoms, reikėjo kovoti net keturiuose frontuose! Be visuomet minimų: bolševikų, bermontininkų ir lenkų, buvo dar ketvirtas frontas – tai įtraukti Lietuvą į Europos žemėlapių ir žmonių galvoseną. Turbūt šis paskutinis frontas ir buvo pats svarbiausias bei reikšmingiausias.

Pasvarstykite tokią teorinę galimybę. Kas būtų buvę, jeigu anuomet Lietuvai nebūtų pavykę apsiginti?

Manychiau, kad tokiu atveju nebūtų įvykęs nė Kovo 11-tosios stebuklas, nes nebūtų buvę tautos, kuriai jis būtų buvęs reikalingas. Jeigu anuomet Lietuva nebūtų prisikėlus, tai tautinis išlikimas būtų daugiau negu abejotinas. Reikia tik pasižiūrėti į mūsų kaimynus gudus, kurie nors ir būdami trigubai gausesni, nesugeba ir neburti noro nuo Maskvos atsipalaiduoti. Manychiau, kad jiems ši proga ir buvo paskutinė. Nes ir dabar gudų kalba tėra tik kaimuose naudojama.

Rašydamas pradžioje paminėjau, kad Vasario 16-toji yra ir tautos prisikėlimo diena. Todėl ji ir yra pati svarbiausia šventė. Nes jeigu nebus tautos, tai visos kitos šventės nebus mums reikalingos. Po to sekusieji du dešimtmečiai galutinai suformavo tautinę samonę, kurios dėka ir per žiauriausius okupacijos metus tauta nepalūžo ir ant kelių nesuklupo. Nes naujo prisikėlimo viltimi tikėjo!

Solistė Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė gimė Lietuvoje. Dainavimo studijas pradėjo pas Juozą Gruodį ir Vilniaus valstybinėje konservatorijoje. Atvykusi pastoviam gyvenimui į Ameriką, 1971 metais pradėjo balso studijas Roosevelt universitete, Chicagoje, kurį baigė 1974 metais. Turėdama gerą balsinę medžiagą, talentą ir veržlumą, ji greitai į viešumą išėjo ir buvo pastebėta bei įvertinta. Dalyvaudama įvairiuose koncertuose, atkreipė į save dėmesį ir gavo: Duman Music stipendiją ir Sue Cowman Hitz Memorial Award. Presser Foundation Award, Musician's Club of Women Farwell Award ir pilną stipendiją magistro laipsnio programai balso grupėje Roosevelt universitete. Ji yra dainavusi daugelyje koncertų ir rečitaliuose Amerikoje ir Kanadoje. Daugelį metų aktyviai dalyvavo tautinio meno ansamblyje "Dainavoje", kur reiškėsi kaip dirigentė, dirigento asistentė ir solistė. "Dainavos" ansamblio muzikiniuose pastatymuose buvo viena iš pagrindinių solisčių. Ji buvo Elytė "Kulgrindoje", dainavo Marijos rolę spektaklyje "Emilija Platerytė", atliko Jadvygos rolę "Čičinske", ir Laimą "Vilniaus pilies legendoje".

AUDRONĖ GAIŽIŪNIENĖ

Taip pat ji davė nemažą įnašą ir Chicago Lietuvos lietuvių operai, kur ji debiutavo "Der Freischutz" operoje. Paskui ją girdėjome "Meilės eliksyre" Adinos rolėje. Reikėtų pažymėti, kad toje operoje dainavo ir Lietuvos operos žymieji solistai Virgilijus Noreika ir Arvydas Markauskas. Ji yra

paruošusi dar bent šešių operų roles ir dainavusi daug oratorijų ir kantatų soprano partijų. Ji mielai dainuoja ir lietuvių kompozitorių dainas, kviečiama talkinti įvairiose lietuvių renginių programose. Džiaugiamės proga ją išgirsti ir Clevelande.

Juozas Žygas

NAUJĄJĮ "MUZIKOS ŽINIŲ" ŽURNALĄ SKLAIDANT

P.Palys

Paskutinėmis praėjusių metų dienomis skaitytojus pasiekė naujusias "Muzikos žinių" žurnalo 246-asis numeris, kurio viršelį puošia kanklių muzikos mokytojos, švenčiančios 90 metų amžiaus sukaktį, Onos Mikulskienės nuotrauka. Aptarsime jo turinį.

Jonas Žukas stambiam, net devynis puslapius užimančiame straipsnyje, rašo apie vargonus ir jų kelią nuo pradinės stadijos iki didžiausio ir sudėtingiausio šių dienų muzikos instrumento. Tame pačiame straipsnyje autorius pamini ir kompozitorius, rašiusius muziką vargonams. Dauguma jų buvo ir garsūs vargonininkai: "...geriausius vargoninius veikalus parašė vargonininkai, nes tik jie geriausiai pažino savo instrumento galimybes", – straipsnį užbaigdamas rašo Jonas Žukas.

Apie profesionalių muzikos kritikų profesiją, jų paskirtį ir pasiruošimą rašo Stasys Slizys. – "...ir nežiūrint, kur muzikos kritikas gyvena, jis visur yra varžomas gyvenamo krašto saistomų sąlygų", rašo straipsnio autorius. Įžvalgiai ir atlaidžiai kalba apie lietuvius – meno

kritikus: "Išėivija žinojo ir suprato, kad ir teisingas, bet neatlaidus meno vieneto nuvertinimas, visų pirma gali įžeisti meno vadovą, kuris be atlyginimo aukoja savo nesuskaičiuojamas poilsio valandas. Jis gali labai lengvai pasišalinti iš pareigų, užgesindamas jauno sambūrio tautinio meno ruseančią ugnelę... Aišku, nėra reikalo nu-piginti recenziją neužtarnautais pagyrimais, bet geriau neišrauti to, kas užsimezgė augti."

1982 m. apie savo gyvenimą pasakojęs muzikas, kompozitorius Vytautas Jančys baigė žodžiais: "Taip, aš gyvenu su muzika, bet ne iš muzikos." V. Jančio pasakojimas praturtintas jo sukurto dainos "Vasaros metu" gaidų detale ir lietuvių styginio kvarteto, kuriame jis grojo viola, Chicagoje, 1966 metų, nuotrauka.

Apie mistiką, pianistą, kompozitrių Vytautą Bacevičių, prisimindama jo 90-ąsias gimimo metines, rašo Danutė Petrauskaitė. Autorė pasakoja, kad Vytautas Bacevičius dėl savo misticizmo apraiškų, dar ir dabar esąs nelengvai suvokiamas. Nektentės tylos ir tamsos, nes tai

buvo jungtis su mirtimi. Tikėjęs į sapnus, kurie esą intencijos apraiška, galvojęs, kad jų pagalba galima atspėti ateitį. Mirties baimė V. Bacevičių persekiojusi nuo pat vaikystės. Buvo pradėjęs kurti atonalinę muziką, manydamas, kad jos dėka nugalės fizinę mirtį. Planavęs gyventi mažiausiai 200 metų.

Danutė Petrauskaitė savo ilgą septynių puslapių straipsnį užsklendė šiais, gan reikšmingais, žodžiais: "Pabūkime ir mes mažais mistikais, atsiplėškime nuo savo materialaus "aš" ir pakilkime link beribio dangaus skliauto. Gal ir mums pavyks geriau suvokti save bei pasaulį, gal pasiseks labiau pajusti V. Bacevičiaus fenomeną, kuris yra lyg spindintis, tačiau mažai pažįstamas žvaigždynas Lietuvos muzikos erdvėlaikyje". Prie straipsnio prijungta V. Bacevičiaus sukurto veikalo "Poeme Mystique" faksimilė.

Irena Skomskienė rašo apie Juliaus Štarkos, mirusio 1960 metais, chorinę veiklą. Ji pateikia lentelę, kurioje išvardinti operų pavadinimai, jų autoriai bei dramos spektakliai, kuriems Julius Štarka buvo parengęs choras. Neveltui teatre sklandė posakis: "Mūsų operos choras – tai Štarka", – rašo Irena Skomskienė. Straipsnį puošia Lie-

(Nukelta į 4 psl.)

SUTARIMO PERSPEKTYVOS, RENGIANTIS SEIMO RINKIMAMS

Dr. Leonas MILČIUS

Seimo narys, Lietuvių tautininkų sąjungos vicepirmininkas
LTS frakcijos seniūnas

Politinis gyvenimas Lietuvoje toks nepastovus, kad kartais atrodo, jog lengviau nuspėti, koks oras bus šį pavasarį arba ateinančių rudeni, negu pasakyti, kas atsitiks Seime, Vyriausybėje arba kurioje nors politinėje partijoje. Mat valdančioji – Lietuvos demokratinė darbo partija – jau tiek "nuvaldė" valstybę, kad daugeliui gyventojų nors kiek paankstinti rinkimai yra vienintelė viltis dar ką nors pakeisti arba išgelbėti. Pirmiausia reikia išgelbėti žmones nuo skurdo, baimės ir nusivylimo, atkurti ūkį tiek kaime, tiek ir mieste. O svarbiausias valstybės institucijas, nūnai tapusiais butaforiniais savanaudiškais monstraais, priversti tarnauti tautos labui.

Tačiau turime karčią ir labai pamokančią 1992 metų Aukščiausiosios Tarybos priešlaikinio paleidimo ir naujo Seimo rinkimų patirtį, kai tikintis, jog bus geriau, išėjo daug blogiau. Tai buvo didžiulė buvusios AT vadovybės, tuometinės Vyriausybės ir politinių partijų klaida, kuri iki šiol nėra išsamiai išnagrinėta. Vis dar nekalbame apie tyčinę ar šiaip trumparegišką A. Abišalos vadovaujamą Vyriausybę prieš pat rinkimus vykdytą atlyginimų, pensijų ir stipendijų "išaldymo", o po to ir tiesioginę žmonių "šaldymo politiką", perdėtą taupymą ir hiperinfliaciją, tiek dėl objektyvių, tiek ir dėl subjektyvių priežasčių sužlugusį žemės ūkį. Nekalbame apie išsigandusį ir pasimetusį žmogų, kurį LDDP sugebėjo palenkti į savo pusę, švaistydami tuščiais pažadais. Vien dėl to, kad dešinėsios ir centristinės partijos nesugebėjo susitarti tarpusavyje, buvo prarastos ne mažiau kaip septynios, o gal ir visa dešimtis Seimo narių vietų. Kaltę už tai turėtų prisiimti visos dešinėsios partijos, neišskiriant ir tautininkų.

Politikai nemėgsta kalbėti tema: "Kas būtų buvę, jeigu būtų..." Tačiau jeigu iš pat pradžių LDDP būtų Seime turėjusi dešimčia vietų mažiau, tai Šleževičiaus vadovaujama Vyriausybė jau seniai būtų buvusi pakeista. Seniai būtų buvęs pakeistas ir netinkamas šioms pareigoms Vidaus reikalų ministras R. Vaitekūnas arba Lietuvos banko valdytojas K. Ratkevičius. Ne vienas įstatymas, priimtas dabartiniame Seime,

galėjo ir turėjo būti kitoks. Štai kokia politinio užsispyrimo ir nesutarimo kaina. Telioka tik apgailestauti, kad neturėjome nė vieno pakankamai išvalgaus ir tolerantiško lyderio, kurio labai reikėjo, rengiant susitarimą.

Dar labiau neramu, kad šiandieninė situacija nėra nė kiek geresnė. Sakytiau net priešingai, kad ji dabar dar blogesnė, negu buvo 1992 metais. Kai moraliniu Nepriklausomybės lyderiu tapęs prof. Vytautas Landsbergis buvo išrinktas vienos partijos pirmininku, nebeliko tokios jungiančiosios grandies, kokia savo laiką buvo Sąjūdis. Nei iš šio, nei iš to atsirado konservatorių partija, bandanti viską apimti, asimiliuoti ir užgožti, pasisavinusi Sąjūdžio (ir ne tik jo) nuopelnus, laikanti save neklystančiąja. Mažesnės partijos gali labai norėti vienybės, koalicijų ir lygiateisiškumo, bet lemia ne jos. Didžiosiomis save vadinančios partijos diktuoja savo sąlygas ir taktiką. Tad ir pasižiūrėkime, ką ir kokiais metodais jos diktuoja.

Šiame straipsnyje smulkiau nenagrinėsiu, kokius blokus ar koalicijas gali sudaryti kairiosios partijos. Patirtis rodo, kad jos sugeba nepaprastai greitai keistis ir net be jokių pompastiškų oficialiųjų susitarimų visada palaiko vieną kitą. Tiek būsimuosiuose Seimo rinkimuose, tiek vėliau, formuojant Seimo vadovybę, sudarant Vyriausybę arba net renkant Prezidentą, LDDP ir Valstiečių, Socialistų, Ūkio bei Moterų partijos, Lenkų rinkimų akcija, o gal būt ir dar kokia nors nauja, specialiai sukurta politinė organizacija, neva pasišovusi apginti nuskrįstus indėlininkus, verslininkus, žemdirbius ar šiaip vargdienius, suras "bendrą vardiklį" ir per labai trumpą laiką parengs bendrą veiksmų programą.

Matyt, be vargo susitars ir šį kartą nerizikuos į Seimo rinkimus eiti po vieną tokios garsiai "būgnijančios", bet mažai ką gero darančios, visada su LDDP sutariančios Tautos pažangos, Lietuvos laisvės sąjungos (V. Šustausko) bei jaunaliuvių (S. Buškevičiaus) politinės organizacijos. Patekusios į Seimą, jos sukeltų daug triukšmo ir šurmulio. O kas tame drumstame vandenyje žvejojų, abejoji netenka.

Visai kita padėtis yra politinėje "dešinėje". Iš Nepriklausomybės troškulio ir kovų iškilęs Sąjūdis buvo išsprautas į Lieuvai neprasitos, jokių tradicijų ir lietuviškosios ideologijos neturinčios konservatorių partijos rėmus. Tiesa, oficialiai rašoma – Tėvynės sąjunga – ir tik skliausteliuose nurodoma "Lietuvos konservatoriai", matyt, jaučiant, kad abi šios sąvokos mažai ką teturi bendro.

Tarsi kaltės kirminas vėl graužia tas tradicinis "jeigu". O jeigu netrukus po antrojo suvažiavimo Sąjūdis būtų transformavęsis į tradicines Lietuvos partijas: krikščionių demokratų, tautininkų, demokratų, socialdemokratų? Šiandien belieka tik stebėtis, kad net Sąjūdžio likučiai, tapę visuomenine organizacija, yra verčiami tarnauti tik vienai partijai – konservatoriams. Tiek Sąjūdis, tiek ir Žemdirbių sąjūdis liko ne politinių jėgų bendradarbiavimo ir susitarimo vieta, bet mažesniųjų partijų pajungimo arba asimiliavimo mechanizmu. Tiesa, veikiančiu neefektyviai.

Pailiustruosime tai vienu kitu pavyzdžiu. 1995 metų vasarą Lietuvos Sąjūdžio tarybos pirmininkas R. Batūra išsiuntinėjo raštą "Dėl artimiausių Sąjūdžio uždavinių", skirtą miestų ir rajonų Sąjūdžio taryboms. Jame labai peikiami tautininkai, Nepriklausomybės ir Demokratų partijų atstovai, kurie kartais neklauso konservatorių. R. Batūra gąsdina, kad šios partijos tapsiančios "savotišku kairiųjų partijų įrankiu". Pasitelkęs klasikinę politinę retoriką, jis net siūlo, kad minėtų dešiniųjų partijų nariai spautų savo vadovus "tais atvejais, kai dėl siaurų partinių interesų nebepaisoma valstybinių interesų. Lietuvos interesai – aukščiau visko!" Pagal R. Batūrą išeitų, kad konservatorių partijos interesai ir yra Lietuvos interesai, o visa kita turi išnykti. Beje, tautininkams jau ne kartą buvo užsiminta, kad jie galėtų savo veiklos istoriją užbaigti. Tautininkų frakcija Seime turėtų pereiti pas konservatorius, kurie, atseit, ir esą "tikrieji tautininkai".

Ne mažiau sudėtingi, švelniai kalbant, santykiai susiklostė tarp konservatorių ir Politinių kalinių bei tremtinių sąjungos. Kai pastaroji persiregistravo kaip politinė

organizacija, ne be konservatorių pastangų buvo paskubėta lipdyti nepolitinę Politinių kalinių ir tremtinių bendriją, kuri griežtai laikytųsi konservatorių politinės krypties. Taigi tikėtis, kad artėjant Seimo rinkimams, bus sudaryta mažesniųjų dešiniųjų partijų koalicija su TS(LK), pagrįsta geranoriškumu ir tarpusavio pagarba, vargu ar galima tikėtis. O juk toks susitarimas būtų labai reikalingas, kaip ir koalinės Vyriausybės sudarymas po Seimo rinkimų.

Iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti, kad dvi didžiosios dešinėsios partijos – krikščionys demokratai ir konservatoriai – nepriekaištingai bendradarbiauja ir galėtų sudaryti koaliciją. Tačiau toks darinys Seimo rinkimuose nė vienai partijai nereikalingas, nes tiek vieni, tiek ir kiti tikisi surinkti pakankamai daug balsų, kuriuos sudėjus gal net pavyktų sudaryti daugumą Seime. Tuo tarpu bendrasis sąrašas vargu ar surinktų daugiau kaip 35 – 40 procentų balsų. Abiejų partijų susitarimas dėl "poliarizuotų akinių" taktikos, t.y. nematyti ir nekritikuoti, ką kuri nors iš jų daro negerai, atrodo gražiai, bet nėra naudingas nei šių politinių jėgų, nei Lietuvos visuomenės politiniam brendimui.

Lyg ir nebūtų didesnių kliūčių sudaryti stiprų bendrą krikščionių demokratų, tautininkų, demokratų ir politinių kalinių bei tremtinių sąrašą, nes didesnių vertybių, kaip krikščionybė, tautiškumas, demokratija, tremtinių politinis užsigrūdinimas, vargu ar bebūtų galima surasti. Juo labiau, kad ir 1992 metų rinkimuose krikščionys demokratai dalyvavo ne vieni. Tačiau šiandieninės jų nuostatos ("už mūsų stovi bažnyčia, todėl mes esame pakankamai stiprūs ir būdami vie-

ni") tokios koalicijos galimybę paverčia utopija.

Jau du metai, kai Seime susiklostė graži trijų frakcijų bendradarbiavimo patirtis. Tiksliai laikydamiesi lygiateisiškumo ir rotacijos principų (kas mėnesį keisdami junginio vadovą), aptariame savo veiklą ir priimame labai daug svarbių dokumentų. Paruošta puiki galimybė frakcijų bendravimą išplėsti iki partijų bendradarbiavimo. Optimistiškai nuteikia ir Seimo nario, Centro sąjungos pirmininko R. Ozolo nusiteikimas bendradarbiauti, konkretūs žingsniai šia kryptimi ir kai kurie bendri politiniai sprendimai. Nesiskaityti su keturiolikos Seimo narių nuomone jau nebeįmanoma. Šios keturios politinės jėgos sudaro trečią pagal dydį junginį Seime (po LDDP ir konservatorių).

Viena iš svarbiausių tautininkų nuostatų – visi lietuviai yra reikalingi laisvai Lietuvai – įpareigoja mus ieškoti jungčių, o ne skirtubių. Karti šiandieninės Lietuvos patirtis rodo, kad net tokia stipri partija, kaip LDDP, nesugeba viena užpildyti ir valdyti visos valstybės institucijas, vystyti ūkį, formuoti naują visuomenę, įtvirtinti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Todėl nėra didesnio uždavinio, kaip susitarti, nugalint "didybės" įvaizdžio padiktuotas ambicijas, išgirsti visus kalbančius ir priimti dirbančius. Tai būtina ne kurios nors vienos partijos ar kurio nors vieno lyderio, bet visos valstybės labui.

Dešinieji ir kairieji turi karčias praeities pamokas: pirmieji dėl nesutarimo ir atitrūkimo nuo paprastų žmonių kasdieninių rūpesčių, o antrieji dėl savo narių ir jų grupuočių savanaudiškumo, vienvaldiškumo ir nesiskaičiavimo. (Nukelta į 6 psl.)

NAUJĄJĮ "MUZIKOS ŽINIŲ" ŽURNALĄ SKLAIDANT

P. Palys

(Atkelta iš 3 psl.)

tuvos valstybinio operos choro (1936 m.) ir J. Štarkos vyrų choro, suorganizuoto Vokietijoje, nuotraukos.

Straipsnyje, paimtame iš Chicagos Muzikologijos archyvo, apie savo muzikinę veiklą su jaunimu pasakoja Sibiro kankinys, miręs 1984 metais, Apolinaras Likerauskas.

Žurnale paminėtos trys muzikines temas nagrinėjančios knygos ir vienas giesmynas. Pateikiama plati muzikinio gyvenimo, vykstančio šioje Atlanto pusėje ir Lietuvoje, kronika. Žurnale randame nemažai nuotraukų.

Jose matome muzikus, sulaukusius brandaus amžiaus arba jau iškeliavusius į amžinybę. Žurnalo priedas – gaidos balsui ir vargonams "Tėve mūsų". – Jų autorius Liudas Stukas.

Turininga "Muzikos žinių" žurnalą rūpestingai redaguoja Kazys Skaistgirys ir Stasys Slizys, o leidžia Šiaurės Amerikos Lietuvių Muzikos Sąjunga.

"Muzikos žinių" žurnalo 246-ojo numerio spausdinimo darbus, kaip ir anksčiau, švariai atliko Mykolas Morikūnas Chicagoje.

• • •

LAISVĖS KOVŲ ARCHYVAS

Antanas Dundzila

Jau penkerius metus Lietuvoje leidžiamas "Laisvės kovų archyvas" stebina ir džiugina savo apimtimi, išverme ir, neskačiuojant keletos išimčių, savo turiniu. Leidinys skelbia vokiečių ir sovietų okupacijų rezistencijos medžiagą. Tokio leidinio Lietuvai nepaprastai reikia. Jis ne tik svarbus rezistencijos istorijai, bet taip pat daugumoje įdomus, jaudinantis net ir eiliniam skaitytojui. Šiame rašinyje peržvelgsime to (atsiprašau) "penkmečio" darbymetės apimtį ir paminėsime paskutinį, 1995 rudens pasirodžiusį 15-įjį "Archyvo" tomą.

"Archyvą" 1991 metais pradėjo leisti Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos istorijos sekcija. Nuo pirmųjų dienų leidinio redaktore yra Dalia Kuodytė, šiuo metu dirbanti su redakcine kolegija, kurion įeina Balys Gajauskas ir Antanas Lukša. Redaktorei talkina net 12 asmenų redakcinis kolektyvas. Technišką spaudos darbą 5,000 egzempliorių tiražu visiškai be priekaištų dabar atlieka Adomo Jakšto spaustuvė Kaišiadoryse.

Ir štai, pasibaigus 1995 metams, taigi "Archyvą" gožia skaičius ištisą penkmetį, stebina įvykdyto darbo apimtį statistika: net 15 tomų, viso net 2,820 spaudos puslapių! Jei prie jų pridėsime atskiru leidiniu 1994 m. gražiai išleistus, nepaprastai įspūdingus kun. J. Lelešiaus – "Grafo" ir L. Baliukevičiaus – "Dzūko" partizaninius dienoraščius, viso susidaro net 3,176 puslapiai. Tai jau neeilinis pasiekimas, didelė spaudos duoklė Lietuvos rezistencijai. Mūsų visuomeninių pastangų akiratyje šie skaičiai yra toki dideli ir neįprasti, kad į juos verta pažvelgti kartu spausdinamoje lentelėje ir grafikoje.

Palyginimui prisiminkime Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) 1993 m. užsibrėžtą "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" leidimą, kurios sąmata siekė \$190,000, buvo žadėta net 16-17 tomų; iki šiol pragaištingai teisėjo vienas (smirdantis)... o ištisus 1995 metus klausėmės (tuščių) pažadų, kad tuoj pasirodys jo pakaitalas, kokia tai kosmetinė chirurgija "pataisytas".

Kalbant apie "Archyvą", reikia suminėti bent paskutinių tomų stambesnius rėmėjus. Leidinyje jie būna sužymėti pačioje pradžioje. Štai jie: PLB-ė (čia puikus jos vadovybės pasireiškimas – tai

ta pati, kuri, nežinia kodėl, dar bandė atskirtai leisti savo "Lietuvos kovų ir kančių istoriją"), prel. J. Prunskis, Lietuvių fondas, Nepriklausomos Lietuvos fondas (–Australijoje), J. Jurkūnas, Lietuvių Tautiniai namai, J. Daimanto Šaulių kuopa, Vydūno fondas, J. Sakalauskas (Australijoje). Ankstyvesnius tomus rėmė ir kiti. Be to yra smulkesnių aukotojų, leidinyje nevardinamų.

Puslapių skaičiumi 15-asis tomas yra pats didžiausias, visai smagi į ranką paimti knyga. Viršelį puošia du ginkluoti Kęstučio apygardos partizanai, leidinys iliustruotas nuotraukomis bei dokumentų atspaudais. Leidinio gale įdėta labai naudinga pavardžių ir vietovardžių rodyklė.

Šiame tome sutalpinta apie 15 straipsnių. Ne visi jie vienodo lygio ar apimtys. Štai, antinacinio pasipriešinimo skyriuje randame pluoštą pagrindyje išleistų atsisaukimų, kuriuose matosi tuometinės nuotaikos bei rūpesčiai. Labai įdomus straipsnio tęsinys iš 14-to tomo apie sovietų divizijos veiklą kovoje su Lietuvos partizanais. Tai paties okupanto paruošti pranešimai apie pavykusias ir nepavykusias operacijas. Straipsnis, atrodo, gerai dokumentuotas šaltiniais.

Pažymėtina geras straipsnis apie suimtųjų ir įkalintųjų antisovietinio pasipriešinimo dalyvių statistika pokario metais. Čia skaičiai kalba už save: 1944-45 metų eigoje suimti virš 100,000 asmenų; 1944-1952 m. areštuota beveik 19,000 partizanų, plius 12,000 jų talkininkų ir beveik 16,000 kitokio pasipriešinimo dalyvių. Pateikta ir daugiau statistikos, iš kurios aišku, kaip baisiai okupantas terorizavo gyventojus, kaip jis mūsų kraštui yra nusikaltęs.

Labai įdomūs priedai prie straipsnio apie pasipriešinimo šaknis Dzūkijoje. Pats straipsnio tekstas, gaila, išėjo labai komplikotas ir skaityti sunkus, į padėtį Dzūkijoje žiūrint per Lietuvos Laisvės Armijos (LLA) prizmę. Tačiau iš šio straipsnio sužinome, kad spaudai yra rengiama knyga vardu "Partizaninio karo Dzūkijoje raida". Tai puiku, tos knygos nekantriai lauksime!

Taip pat įdomus priedas prie straipsnio apie Joną Deksnį. Tai okupanto pranešimai, 1949-1950 m. pažymos apie J. Deksnio bylą. Kaip žinia, J. Deksnys buvo žymus ir

NEJAUGI VISKĄ PRIVALOME UŽMIRŠTI?

Visai neseniai paminėjome penktąsias kruvinųjų 1991 metų sausio įvykių metines. Kuo labiau tolsta ši data, tuo ryškiau jos šviesoje matome, kokie mes patys tada buvome. Tokiomis akimirkomis geriausiai galima įvertinti tiek save, tiek ir savo draugus arba bendradarbius. Mūsų tautietis Kazys Kedaitis, gyvenantis Maskvoje, atsiuntė "Dirvai" rašinį apie savo pažįstamą Rimą Grincevičių. Siūlome jį skaitytojams šiek tiek trumpintą.

MŪSŲ BIČIULIO RIMO ŽINGSNIS

1991 metų sausio dienomis dorieji Nemuno krašto žmonės, pajutę šliaužiantį dar baisesnės bolševikinės okupacijos pavojų, prisiminę atsiveriančias žiauriųjų 1893 metų Kražių skerdynių žaizdas ir iš miego pašokti verčiančius 1941 metų Rinių kankinių kelio į nemirtingumą vaizdus, stojo į Nepriklausomybės sargybą, apsiginklavę tiesos ginklais, malda, giesme ir patriotine daina. Nesulaikomai traukiantis į istoriją šiai datai, vis ryškiau matome, kokie buvome tomis lemtingomis savo Tėvynei Lietuvai dienomis ir valandomis. Po sausio 13-osios žudynių mes, Maskvoje gyvenantieji lietuviai, ėjome protestuoti prie "sąjunginės" prokuratūros, kad šio šiurpus nusikaltimo organizatoriai būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn. Susibūrę į tautiečių kultūros bendriją, dalyvavome mitin-

Doc., dr. Rimas Grincevičius

guose ir eisenose, kuriose buvo kalbama apie Baltijos valstybių laisvę ir nepriklausomybę. Neprisimenu nei vieno atvejo, kad šiose akcijose nedalyvautų G.Plechano ekonomikos instituto docentas, fizikos ir matematikos mokslų daktaras Rimas Grincevičius.

Apie kai kuriuos savo veiksmus Rimas pats papasakojo mums, šiemet susirinkusiems savo būstinėje, įsikūrusioje senuosiuose Lietuvos atstovybės rūmuose, klausdamas:

– Ką daryti, kad pasaulio viešoji nuomonė pasmerktų šį sovietų nusikaltimą Vilniuje, kad jo nepadengtų užmaršties dulkės?

1991 metų sausio 15 d. turėjo įvykti viso instituto matematikos dėstytojų susirinkimas. R. Grincevičius parengė memorandumą, kuriame buvo rašoma, kad instituto matematikai smerkia šią sovietų valdžios piktadarybę ir kviečia prie šio pasmerkimo prisidėti ne tik tuometinės Sovietų Sąjungos,

bet ir kitų pasaulio šalių mokslininkus. Rimas pasakojo:

– Kai susirinkimo pirmininkas sužinojo, apie ką aš noriu kalbėti, man žodžio nesuteikė. Todėl, susirinkimui baigiantis, aš paprašiau bendradarbius pasilikti. Dauguma jų sutiko mane išklausyti. Iš maždaug keturiasdešimties pasilikusiųjų memorandumą pasirašė dar penki žmonės. Šį tekstą palikau katedroje, kad visi galėtų jį dar kartą perskaityti ir apsvarstyti. Kitą dieną memorandumą radau nesunaikintą, tačiau naujų parašų nebeatsirado. Vienok greitai supratau, kad mane palaiko daug instituto darbuotojų, nes daugelis iki tol man visai nepažįstamų kitų specialybių dėstytojų sveikinosi su manimi, spaudė dešinę ir sakė: "Esate šaunuolis. Teisingai elgiatės."

Memorandumą su parašais doc. R. Grincevičius sausio 16-ąją įteikė Lietuvos atstovybei kaip dokumentą, smerkiantį bolševikinių okupantų piktadarybes.

Kiekvieną kartą, kai sutinku mokslininką, stipriai spaudžiu jam ranką. Esu įsitikinęs, kad tokie kaip jis, niekada neeis nugrimzti į užmarštį kruviniesiems Sovietų imperijos nusikaltimams.

Kazys Kedaitis
Maskva, 1996 m. sausis

Pagalvokime kartu, kuo galime prisidėti, kad niekada nebepasikartotų komunistinės sistemos košmarai ir šios kraupios ideologijos įkvėpėjai ir vykdytojai atsidurtų teisme, kad įvyktų antysis Niurnbergas.

rusų ir vokiečių kalintas rezistentas, eventualiai bent savo viešais pareiškimais nuėjęs tarnauti sovietams. (Algirdas Vokietaitis (1909-1994) man teigė, kad jo buvęs draugas J. Deksnys po karo per daug gėrė ir, išgėręs, per daug kalbėjo: A. Vokietaitis gan jautriai pergyveno J. Deksnio nusisukimą nuo rezistencijos ir Lietuvos laisvės interesų.) Skaitytojai taip pat ras jau grynai žurnalistinio pobūdžio rašinį, pavadintą "Keli strichai Jono Deksnio portretui". Savo pobūdžiu šio rašinio medžiaga rizikinga, "Archyvu" ji netinka. Kompetetingai bet kokios asmenybės analizei reikia už žurnalistikos ribų suvokiamo rimto, mokslinio priėjimo. Paviršutiniški "strichai" tik pažarsto kontraversinę asmenybę, iš to naudos nėra. Straipsnį skaitai ir galvoji: tikėti ar ne, ar čia pamatuotas teigimas ar tik šiaip spėliojimai?

Kitas, nemalonus ir nepateisinamas reiškinys, tai at-

spausdinta polemika dėl "Archyvo" 11-tam tome paskelbtų duomenų apie Aktyvistų Frontą (LAF) ir 1941 m. Sukilimą. Nesileidžiant į smulkesnes (šioje apžvalgoje joms ne vieta), čia tik teigsiu, kad atspausdintas redakcijos nario atsakymas 1940-1941 m. pogrindžio darbuotojams P. Naručiu, M. Naujokačiui, L. Reivydui ir Br. Railai "Archyve" yra nepateisinamas. Žurnalistinei polemikai "Archyve" ne vieta. Redakcija tai turėtų imti dėmesin ir laikyti anksčiau aiškiai matytos "Archyvo" paskirties bei apimtys.

Mano supratimu, "Archyvu" visiškai nereikalingas straipsnis apie Kroatijos politinius kalinius. "Archyvas" turėtų kauptis tik prie Lietuvos reikalų, visą kitą paliekant kitiems arba, daugių daugiausia, labai trumpam, kronikinio pobūdžio temos paminėjimui. Taip pat, manau, kad kai kurių straipsnių santraukėlės anglų kalba irgi

nereikalingos. Pagaliau čia jau mažmožis, bet metrikoje rašoma, kad "Archyvas" leidžiamas šešis kartus per metus. Dar nė sykio jis nebuvo išleistas tiek kartų; koku tikslu vis spausdinamas toks paikas įrašas?

Taigi 15-tas "Archyvo" tomas turi ir puikios, įdomios, reikalingos – bet ir prastos medžiagos. Tai gal gyvenimiška, nes idealiai gerai viskas visuomet nepasidaro. Tai tačiau nereikia, kad iš bendrai labai gerai užsirekomendavusio, net 3,000 puslapių išleidusio "Archyvo" negalima tikėtis daugiau ar geriau. Leidėjas ir redakcija su "Archyvu" Lietuvai yra atlikę didelės vertės darbą. Ateityje svarbu neišleisti iš akių "Archyvo" paskirties. Tai išliekančios reikšmės leidinys. Visus skatinu jį skaityti ir remti. Laiškus adresuoti Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungai, Laisvės alėja 39, Kaunas 3000.

(1995-I-15)

APIE IMIGRACIJĄ

(Atkelta iš 2 psl.)

les sumas, . Kai kurios mafi-
jos grupuotės gabena tik jau-
nas moteris, kurios vėliau ver-
čiamos užsiimti prostitucija.

Žydai Vokietijoje

Sausio mėn. Vokietijoje su oficialiu vizitu lankėsi Izraelio prezidentas Ezer Weizman. Nerimą sukėlė pasakymas, jog jis niekaip negalįs suprasti, kodėl žydai nori apsigyventi Vokietijoje. Vokietijos parlamentas šiuo metu jau baigia įstatymo projektą, kuriame numatoma skirti pusantro milijardo dolerių Vokietijos kilmės žydų pensijoms, nežiūrint, kur jie gyventų, net jei jie būtų iškūrę Amerikoje ar Izraelyje. Centrinės Vokietijos Žydų Tarybos pirmininkas Ignatz Bubis pasakė, kad Izraelio prezidentas "atsilikęs". Vokietijos žydų bendruomenė greitai daugėja. Vokietijoje auga sinagogų. Šiuo metu bendruomenei priklauso 65,000, o įskaitant tuos, kurie su Taryba ryšių nepalaiko, gali būti apie 100,000. Be to, pono I. Bubbio, nuomone, tokios Weizmano pastabos įžeidžia Vokietiją, su kuria Izraelio santykiai yra puikiai. Kaip žinoma, Hitleriui perėmus Vokietijos valdžią, Vokietijoje gyveno apie 600,000 žydų. Karui baigiantis jų buvo likę apie 20,000. Tačiau ir jie nebuvo Vokietijos žydai, bet iš kaimyninių šalių. Europos žydai nedaug gyventojų davė Izraeliui. Prancūzijoje gyvena apie 600,000, Britanijoje – 300,000, Vengrijoje – 55,000, Belgijoje, Italijoje, Olandijoje po 35,000. Jie gyvena ir Vokietijoje, nes jie mano, kad čia jų ateitis, pasakė Tarybos pirmininkas I. Bubis.

Kokia iš jų nauda?

Anglų kilmės amerikietis Brimelow parašė knygą

"Alien Nation". Jis nagrinėja žmonių migracijos klausimus, sustodamas daugiausia prie Amerikos problemų. Autorius nurodo, kad laikotarpyje tarp Antrojo pasaulinio karo pabaigos ir Berlyno sienos nugriovimo Vokietijoje apsigyveno daugiau 18 milijonų naujų ateivių. Jis teigia, kad tai yra pomirtinis Adolfo Hitlerio kerštas Amerikai ir Vokietijai. Autorius kritikuoja Amerikos 1965 m. priimtą įstatymą, kuris sumažino imigrantų kvotas Europos šalims, o padidino Azijai ir Afrikai.

Brimelow primena skaitytojams, kad tarp 1968 ir 1993 metų 85% Amerikos imigrantų buvo iš atsilikusių kraštų ir, prašydami įvažiavimo vizų, šie ateiviai kaip pagrindinę problemą nurodė "šeimos sujungimą", o ne profesiją ar talentą. Šiuo metu tūkstančiai naujų ateivių, lygiai kaip ir seni amerikiečiai, gali būti ne darbovietėse, bet kalėjimuose arba šalpą gaunančių sąrašuose. Tai kokia iš jų nauda valstybei? – klausia ponas Brimelow.

O kaip su genijais?

Pernai birželio mėn. Kongreso sudaryta komisija imigracijos klausimams nagrinėti rekomendavo sumažinti imigrantų skaičių. Atsirado nemažai imigracijos gynėjų. Pernai gruodžio 18 d. "The Wall Street Journal" išidėjo George Gilder, "Seattle Discovery Instituto" nario straipsnį, pavadintą "Geniuses From Abroad". Autorius trumpai ir tvirtai pasako straipsnio pradžioje, kad be imigracijos Amerika nebūtų pasaulinė galybė. Be imigrantų Amerika nebūtų turėjusi atominės bombos, nebūtų pasigaminusi tarpkontinentinių raketų, nebūtų turėjusi žemai skriejančių ar daugiagalvių rake-

tų, rašo autorius. Jis sako, kad visose aukštosios technologijos srityse, pradedant mažųjų bangų krosnelėmis iki automobiliuose įrengiamų oro pagalvių, televizijos, namuose naudojamų kompiuterių, bevielių telefonų, įvairių vaistų išradimu, daug prisidėjo naujieji imigrantai. Be jų šiandien Amerikos gyvenimo lygis būtų 40% žemesnis.

George Gilder toliau rašo, kad, pašalčius matematikos daktarus, įvairius patentus, prizus, premijas, mokslinius straipsnius, matosi, kad trečdalis Amerikos genijų gimė ne Amerikoje. Tas ypač išryškėja, apžiūrėjus, kas vyksta Silicon Valley Californijoje. Visa techninė pažanga, nauji išradimai, visų pagrindinių laboratorijų pirmūnai yra užsieniečiai. Daugelis tų Silicon slenio firmų buvo įsteigtos ar yra vadovaujamos užsieniečių. Šiandien visas trečdalis ten dirbančių inžinierių yra užsieniečiai. Jei trečdalis Amerikos genijų yra gimę užsieniuose, kitas 20% yra imigrantų vaikai, rašo G. Gilder. Trečdalis Amerikos Nobelio premijų laimėtojų yra gimę užsienyje. Baigdamas autorius reiškia viltį, kad Kongresas nepakenks Amerikos pažangai, ieškodamas kokių svajotojų siūlomo "etninio švarumo". Amerikos jaunimas vengia fizikos ar matematikos mokslų. Amerikos dominavimas pasaulio technologinei pažangai ir ekonominėje srityje nepriklauso nuo kokių specialiųjų amerikietiško genietinių savybių ar dominuojančios kultūros. Amerika laimi tik todėl, kad ji duoda laisvę veikti ir išradimus daryti viso pasaulio žmonėms.

• • •

SUTARIMO PERSPEKTYVOS, RENGIANČIS SEIMO RINKIMAMS

Dr. Leonas MILČIUS

(atkelta iš 4 psl.)

tymo su opozicija. Ar išmokyti šias pamokas, parodys netolima ateitis.

Dabartiniu metu tautininkai, demokratai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, Centro sąjungos atstovai, liberalai ir netgi tikrieji (o ne persidažiusieji) socialdemokratai turi galimybę susitarti ir sudaryti stiprią savarankišką vidurio jėgą, kuri neleistų savivaliauti nei "kairei", nei "dešinei", spekuliuojant tariamais valstybės (o iš tikrųjų partijų ar net grupuočių) interesais. Didžiosios dešniosios politinės partijos – konservatoriai ir krikščionys demokratai – dar turi gerą galimybę vidurio (taip pat dešiniąsias) jėgas patraukti į savo pusę ir labai sustiprinti bendrą dešiniųjų poziciją būsimajame politiniame gyvenime. Tereikia tik atsikratyti vadizmo ir didybės manijos, suvokti tarpusavio supratimo ir pagarbos reikšmę. Juk tarp mūsų nėra esminių prieštaravimų, o yra tik politinio brenimo ligos, savęs pervertinimas, asmeninės "vadų" ir "lyderių" pretenzijos.

Niekas neturi išnykti. Nėra nei absoliučiai teisių, nei visada klystančių, nėra nei nepakeičiamų, nei išmetamų. Yra žmonės, daugiau ar mažiau klaidžiojantys

tiesos ieškojimo labirintuose. Norėtusi, kad būtų daugiau surandančių, susitariančių ir suprantančių. Laisvei, tiesai, demokratijai, tautiškumui ir tikėjimui alternatyvos nėra.

"Dirvos" klausimai savo skaitytojams:

1. Kaip reikėtų vertinti vis pasikartojančius konservatorių partijos pasiūlymus tautininkui, Ūkininkų sąjungos pirmininkui prof. Jonui Čiulevičiui pereiti ir bolotiruotis rinkimuose į Seimą šios partijos pirmajame dešimtuose?
2. Ar teisėtos kurios nors vienos partijos pretenzijos savintis monopolinę teisę į tokias sąvokas, kaip nepriklausomybė, socialinis teisingumas, Lietuvos himnas ir t.t.?
3. Ar žodis "krikščionybė", esantis politinės partijos arba visuomeninės organizacijos pavadinime, jau savaime garantuoja absoliučią bažnyčios paramą šiai partijai arba organizacijai?
4. Kas laukia Lietuvos, jei dešniosios politinės jėgos nesugebės susitarti, ruošiantis Seimo rinkimams?
5. Kurios politinės jėgos ir jų lyderiai realiai pajėgtų suvienyti Lietuvos nepriklausomybei neabejingas ir dėl jos aukotis pasirengusias jėgas?

Jo Ekscelencijai Lietuvos Respublikos
Prezidentui ponui A. BRAZAUSKUI

Jo Ekscelencijai Estijos Respublikos
Prezidentui ponui L. Meriui

Jo Ekscelencijai Latvijos Respublikos
Prezidentui ponui L. Ulmarui

1995 m. gruodžio 16 d.

Ryga.

Mes Baltijos vienybės (Baltic Unity) organizacijos – Lietuvos, Estijos ir Latvijos atstovai susirinkę į konferenciją Rygoje š.m. gruodžio 16 d. kreipiamės į Jus – Baltijos valstybių vadovus – šiuo sudėtingu mūsų šalių vystymosi periodu.

Mus jaudina nesutarimai tarp mūsų šalių ir skirtingas požiūris, nustatant jūros sienas. Jūros sienų demarkacija sukėlė ekonominę ir politinę įtampą, kuri džiugina prieš mus nusiteikusius ir yra rimta kliūtis Baltijos šalių vienybei ir jų integravimuisi į Europos šalių šeimą.

Prašome Jūsų Ekscelencijas panaudoti savo autoritetą, valstybinę išmintį bei konstitucines teises, kad kuo greičiau derybų būdu ir vadovaujantis tarptautine teise, būtų išspręstos visos tarpvalstybinių jūrų sienų nustatymo problemos.

Lietuvos delegacijos vardu: Vytautas Nezgada
Estijos delegacijos vardu: Jaan Kivistik
Latvijos delegacijos vardu: Georgs Bagatais

Štai kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvą aukojo:

Misiūnas V., Clark	20.00
Šimkūnas L., Cherry Hill	5.00
Shalins Funeral, Woodhaven	70.00
Elsbergas Br., Surfside	20.00
Dudėnas E., Palm Beach G.	20.00
Diskėnas A., St. Petersburg	20.00
Taoras J., St. Petersburg	25.00
Maurukas J.Ph.D., St. Pete.	50.00
Ažusenis V., Lakewood	5.00
Laniauskas S., Cleveland	10.00
Jasinevičius J., Euclid	20.00
Juodišius J., Cleveland	10.00
Stankūnas J., Juno Beach	20.00
Rugienius V., Livonia	10.00
Sutkus A.M.D., Homewood	70.00
Biškis G., Clarendon H.	30.00
Stanulis G., Downers G.	10.00
Jakubonis S., Chicago	10.00
Šmaižys S., Hot Springs	5.00
Šeštakas V., Los Angeles	70.00

Janušauskiend M., Lietuva	5.00
Varkala P.B., Anglija	20.00
"Dirvos" 80 metų proga	
L.A.Birutietės	50.00
Saulėnas J., N. Providence	30.00
Ridikas A., Afton	20.00
Jagutis M., Daytona B.	20.00
Leveckis S., Ommond B.	30.00
Černius E., Worcester	5.00
Zaparackas A., Highland B.	10.00
Augutis J., St. Pete	10.00
Jonaitis A., Gulfport	20.00
Vilutis M., St. Pete.	20.00
Jakulis E., Willoughby	5.00
Gelgotas V., Willowick	15.00
Mikalauskas S., Cleveland	10.00
Juzėnas W., Southfield	20.00
Bacevičius B., Warren	20.00
Janušis Z., Livonia	10.00
Miškinis M., Orchard L.	20.00
Cinkus J., Downers Grove	10.00
Matusas A., La Grange	10.00
Graziėnė G., Downers Grove	10.00
Šilas V., Chicago	10.00
Paulionis V., Chicago	20.00
Jadviršis P., Chicago	10.00
Daugirdas G., Chicago	10.00
Stevens H., Los Angeles	10.00
Petravičius S., Rancho Palos	20.00

Jurkūnas R., Lomita	5.00
Pilkauškiend J., Canada	20.00
Matulevičius V., Canada	20.00
Paškonis A., St. Pete.	10.00
Šilkaitis R. Dr., PepperPike	20.00
Lapinkas P., Canada	20.00
Juras Z., Anglija	10.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

SKAITYKITE IR PLATINKITE "DIRVĄ"

"LIETUVIŠKI ŽODYNAI, kitos knygos, muzika, žemėlapiai. Norint sąrašą siųskite adresą Vytui Stoškui, AD 85, Centrinis Paštas, 2000 Vilnius, Lietuva/Lithuania (LT)."

Mokytojui

JUOZUI ŽILIONIUI

iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiai atjaučiame žmoną ONĄ, dukrą VIOLETĄ, žentą ERNEST LEGER, sūnų EGIDIJŲ ir žmoną ROMĄ, dukraitės: ELENA, RENATĄ ir gimines

Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokytojai ir tėvų komitetas

LENKIJA TURISTO AKIMIS

Henrikas Stasas

Tęsinys. Pradžia 48 nr.

Kai atvykome į Čenstakavą, dangų dengė sunkūs debesys ir ant tūkstantinės maldininkų minios krito negailestingas lietus. Maldininkų buvo pilna koplyčia, katedra ir kiemas. Su šventove mus supažindino nepaprastai malonus kun. S. Stefanowisz, dominikonas. Visur mums teikė pirmenybę, nes normaliai per minias žmonių ten niekur nebūtų galima prieiti. Tai nepaprastai įdomi asmenybė: gerai kalba angliškai, žino puikiai amerikiečių papročius, tikras humoristas, nes savo pasakojimuose vis įterpdavo kokių įdomų anekdotą. Jasna Gora aišku pirmoj eilėj yra Lenkijos religinis centras, o taip pat ir žymus religinio meno centras, nes menas ir religija jau nuo viduramžių buvo vienuolynų svarbūs gyvenimo požūriai. Tada teologai ir dailininkai dirbo kartu, dekoruojant meno kūriniais maldos namus. Paulistų ordinas ypač čia daug pasidarbavęs puošdamas Jasna Gora renesanso ir baroko pastatais, bažnyčias ir vienuolynus garsių dailininkų tapybos darbais, plastiniu menu, freskomis ir stuko darbais. Įdomi čia riterių salė, kurią

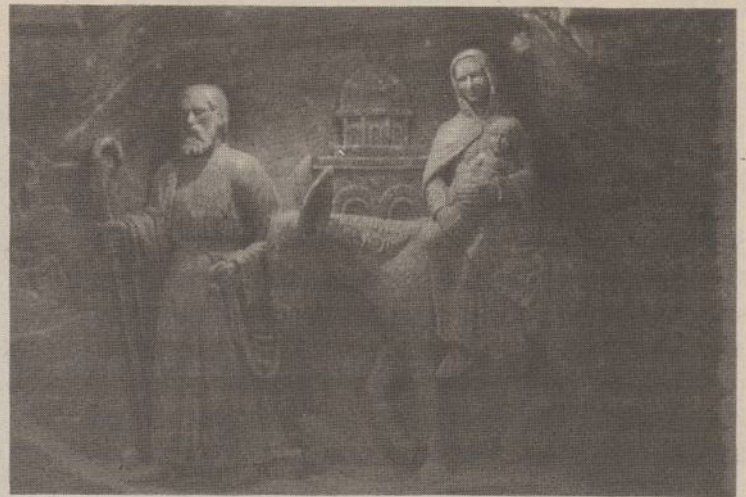
puošia klasikiniai piliastrai ir virš jų kabančios istorinės karo vėliavos. Tarp piliastrų kabo žymių dailininkų paveikslai. Šie tapybos darbai iš 15-16 šimtmečio surišti daugiausia Jasna Gora istorija. Vienas jų gana didelis vaizduoja hetmano S. Žolkiewskio kardo įteikimo ceremoniją karaliui Jonui III-jam, fonkova su turkais prie Vienos. Paveikslas apačioje įrašas iš šv. Jono evangelijos: "Fuit homo misus a Deo, cui nomen erat Ioannes" (Žmogus siųstas Dievo, kurio vardas Jonas). Įdomu, kad šis užrašas liečia ne vien Joną evangelistą, bet ir Joną Sobieski III.

Kitoj salėj išdėstyti visi lenkų kariuomenės ordinarai, pasižymėjimų ženklai ir gauti kitų valstybių ordinarai. Čia stiklinėje spintoje išstatytas didžiulis Lech Valėsos portretas su Nobelio taikos premijos atžymėjimais.

Žinoma dėmesio centre Jasna Gora bazilika, kurios istorija prasideda 1382 metais. Tai buvo tik paprasta apvalių rastų parapijinė bažnyčia. Jau 1463 metais anos vietoje buvo pastatyta mūrinė bažnyčia su centrine nava ir dviem navom šonuose. 1760 metais ji jau buvo pa-

versta į baziliką ir buvo modifikuota su vėlyvojo baroko užbaigimais. Šiandien jos bokštas iškilęs 100 metrų virš Jasna Gora aukštumos, yra pats aukščiausias bokštas visoje Lenkijoje. Bokšte yra iš Belgijos gautas laikrodis, sinchronizuotas su 36 varpais. Bazilikos arkados kampos puošia keturios šventųjų figūros: Pauliaus iš Thetų, Florijano, Kazimiero ir Jadvygos. Bokštas buvo nukentėjęs nuo gaisro, tačiau 1906 metais atstatytas ir atidarytas lankytojams. Esant geram orui, iš bokšto atsiveria tolima apylinkių panorama, siekianti toli už Čenstokavos ribų. Mums lietingas oras neleido ja gerėti.

Bazilikos vidus nuostabaus grožio. Centrinio altoriaus skulptūros yra vėlyvojo baroko didingas kūrinys, vaizduojantis Marijos paėmimą į dangų. Tarp kolonų iškyla didžiulės evangelistų: Morkaus, Luko, Jono ir Mato skulptūros. Be to altorių supa šventoji Trejybė, angelai ir šv. Petro ir Povilo figūros. Dešiniąją navą puošia barokinių altorių grupė iš kurių išsiskiria šv. Onos altorius savo puošnumu ir plastinio meno gausa, nes šios šventosios kultas čia nuo seno buvo praktikuojamas. Toliau čia labai išpūdingos šventųjų relikvijų, Jėzaus širdies, Pauliaus iš Thebų, šve-

Wieliczka druskos kasyklos skulptūros iš druskos. H. Staso nuotr.

ntos šeimos ir kitos koplyčios. Kairėje esančioje navoje pažymėtinas altorius, skirtas naujausiam Lenkijos šventajam Maximilian Kolbe, kuris, kaip žinome, nacių koncentracijos stovykloje savo gyvybę paaukojo, kad kitas kalinys paliktų gyvas. Apskritai bazilika labai didinga su daugeliu meno vertybių. Pvz. lubos išpuoštos nepaprastai įdomiomis freskomis, kurių dalis vaizduoja visus Jasna Gora aukštumoje įvykusius stebuklus.

Mielasis mūsų kun. Simonas Stefanowisz apie trejetą valandų mus vedžiojęs po Jasna Gora, atsisveikindamas nutarė paaukoti mums specialias šv. Mišias. Kadangi bazilika buvo iki altoriaus tvorelių sausakimšai pilna maldininkų, tai mus kėdėse susodino prie altoriaus. Po mišių visa grupė ir pavie-

niui fotografavomės. Tai su maloniais šios šventovės išpūdziais ir gerais linkėjimais atsisveikinome su mūsų mielu vadovu. Tenka pastebėti, kad Čenstakava šalia Lurdo ir Fatimos yra gausiausiai maldininkų lankoma vieta Europoje. Ypač lenkai masiniai lanko Jasna Gora. Iš Varšuvos ir Krokuvos susidaro grupės, kurios pėsčiomis čia ateina virš 200 km.

Tad su tokiais mūsų kelionės išpūdziais grįžome atgal į Varšuvą, kur sekančią dieną kelionių įstaiga "Orbis" mums surengė viename restorane malonią atsisveikinimo vakarienę ir lenkų folkloro programą. Sekantį rytą visi išsiskirstėme savais keliais. Aš su žmona iš Varšuvos traukiniu vykome į Dresdeną, o iš ten po kelių dienų į Frankfurtą ir atgal į New Yorką. (Pabaiga)

Išėjimo spaudos puslapiuose

"LEISKIT Į TĖVYNĘ" – O KODĖL MES NEGRĮŽTAME?

(žr. "Akiračiai", 1996 m. sausis, Nr 1)

Mėnraštyje aprašytas pokalbis, įvykęs 42-ajame Santaros – Šviesos suvažiavime, palietė vieną iš labiausiai tiek Lietuvoje, tiek ir išėjimoje svarstomų temų. Kaip ir būdinga "Akiračiams", pateikiamos labai prieštaringos nuomonės. "Dirvos" skaitytojų dėmesiui pristatome tik poros pasisakysiujų mintis:

Ilona Maziliauskienė:
"Lygiai kaip ir kultūrinis aspektas - ar, pavyzdžiui, mes norime gyventi provincijoje? Juk Lietuva yra kultūrinė provincija ir bus, nepaisant to, kad ji yra geografinis Europos centras, nors ir tai gal tėra iliuzija".

Vitalija Bogutaitė:
"Kad mūsų iš tikrųjų niekas Lietuvoje nenori, nėra valstybinė paslaptis. Dar niekur negirdėjau, kad būtų pasakyta: grįžkit, broliai. Nei buvusi valdžia, nei dabartinė ne tik kad nekvieta, nekvieta, bet dar ir kiša pagalius į taip sunkiai besisukančią ratą. [...] Yra ir kitas klausimas: ar būtų naudinga Lietuvai, jei visi sugrįžtume? Maža tauta

turi turėti užtarėjų – savo stiprią diasporą."

Cituojame šiuos teiginius visai ne todėl, kad siūlytume savo skaitytojams veltis į diskusiją su kitu išėjimo leidiniu. Tačiau tautinės minties laikraščiai tokios temos, kaip išėjimo ir Lietuvos santykiai, išėjimo grįžimo galimybės, lietuvių diasporos vaidmuo yra labai aktualios. Pateiksiu keletą pavyzdžių.

Man teko laimėti būti tarp tų, kurie dar sovietinės okupacijos metais susirinkę į Kauno "politinio švietimo namus", pasirašė Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo aktą. Tarp mūsų buvo ir šiame susirinkime labai aktyviai dalyvavo išėjimo atstovė prof. Liucija Baškauskaitė. Jos energija ir žinios buvo labai reikalingos.

Tą kraupią Sausio 13-osios naktį, kai sužvėrėję okupantų kareiviai daužė beginklius žmones, kai ant plonų plaukelio kabojo Lietuvos nepriklausomybė, Liucija buvo su mumis. Jos balsas nepailsdamas skelbė tie-

są visam pasauliui, nepalikdamas jokios landos kruvinųjų okupantų propagandai.

L. Baškauskaitė ėjo kurti naujos Lietuvos. Ji labai gerai suprato, kad mūsų kraštui reikia naujų visuomenės informavimo priemonių ir ryžosi kurti vakarietišką televiziją. Anaipol ne viskas, ko ji ėmėsi, sekėsi sklandžiai. Ji dažnai gaudavo pylos, kaip sakoma, ir iš dešinės, ir iš kairės. Tačiau visus sunkumus Liucija sutikdavo ramiai, priimdama vis siunčiamus naujus išbandymus, klupdama ir mokydama iš savo pačios klaidų. O kas atėjo į pagalbą, kai finansinių rūpesčių našta pasidarė nebeapakeliama jos pečiui? Kas stojo jos pusėje, kai sužvėrėję vertelgos, kurių ryšys su buvusios KGB struktūromis yra visiškai akivaizdus, išmetė ją iš jos pačios sukurtos televizijos stoties?

Prieš kurį laiką sušnekome apie energingą išėjimo atstovą, pareiškusį apie savo sutikimą dalyvauti, telkiant įvairias politines jėgas Lietuvoje. Tokio susitelkimo mums verkiama reikia. Tačiau staiga, tarsi koks Pilypas iš kanapių, prasidėjo keisti, nežinia kuo paaiškinami reiškiniai. Pasigirdo itūžę balsai: "Ką jūs darote, kodėl siūlote

ši žmogų į Prezidento postą? Jis – toks ir anoks..."

Sustokite, ponai, bet juk niekas dabar nerenka Prezidento? Kas jums sakė, kad būtent jį siūlysite? Juk kol kas kalbame tik apie išėjimo dalyvavimą kilniame darbe? Pagaliau, jeigu jau šis žmogus, anot jūsų, visai niekam netinka, tai ką kitą siūlysite? Ar tikrai nuolatinis įtarinėjimas, esamų ir tariamų ydų skaičiavimas gali atvesti į gerį, pažangą, tvarką ir teisingumą? O ar negalėtume bent trumpam nustoti skaičiuoti kitų kaltes? Ar galime iš savo širdies išrauti nepasitikėjimo geluonį?

Visiškai aišku, kad negrįš į Lietuvą visi išėjimais, jų vaikai ir vaikaičiai. O ir grįžusieji neužims kažkieno kito vietos, nes Viešpaties valia kiekvienas turime savąją, kurios niekas kitas negali užvaldyti. Negali būti "savų" ir "svetimų" tarp brolių ir sesių lietuvių, nežiūrint, kuriame krašte jie begyventų. Niekam nevalia pačiam savintis neklystančiojo pranašo aureolės. Tad kalbėkime mūsų garbingosios "Dirvos" puslapiuose apie šiuos, bene pačius skaudžiausius klausimus, apie lietuvių ir visos lietuvių tautos likimą.

Kviesdamas šiam pokalbiui pasakysiu, kad jei

būtų mano valia, tuoj pat kviesčiausi patyrusius specialistus – išėjimo lietuvių ne kokioms nors trečiaeilėms "konsultantų-patarėjų" pareigoms, o pačioms svarbiausioms valstybės tarnyboms. Jų žinios ir patirtis gyvybiškai būtina, jei iš tikrųjų norime sukurti nepriklausomo krašto ūkį: pramonės ir prekybos struktūras, bankus, savivaldos įstaigas. Jų idėjos padėtų numatyti Lietuvos perspektyvas šiame nuolat kintančiame pasaulyje. Daugelis taurių žmonių puoselėjo svajones, kokią Lietuvą jie norėtų matyti ir kurti. Dabar dar galime jas įgyvendinti. Rytą jau gali būti vėlu.

Dr. Jonas JASAITIS

BALSAVIMO REZULTATAI

Ohio valstijos sekretorius Bob Taft pranešė, kad praėjusių metų lapkričio mėnesį vykusiuose balsavimuose dalyvavo 43,2 proc. rinkėjų iš 6.4 mln. užregistruosiujų. Nutarta apriboti valstijos gubernatoriaus valdžią, sumažinti baudmes nu-teistiesiems, leisti valstijos administracijai skirti lėšų savivaldybės įstaigoms keliams, tiltams ir kanalizacijos sistemoms taisyti.

•••••

Sveikame kūne – sveika siela

LIETUVIAI SPORTUOJA

1995 m. ŠALFASS-gos
Sportinės Veiklos apžvalga
(Tęsinys)

V-sios Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės vyko 1995 m. liepos 30–rugpjūčio 5 d.d., Lietuvoje. Apie jas jau nemažai rašyta spaudoje. Iš JAV dalyvavo 146 sportininkai, kanadiečių buvo apie 40. Komandinėse varžybose iš Šiaurės Amerikos dalyvavo šios komandos:

Chicagos LFK "Lituanicos" futbolo (soccer) komanda, laimėjusi pirmą vietą senjorų klasėje;

Chicagos LSK "Neries" moterų tinklinio komanda, laimėjusi antrą vietą;

Detroito LSK "Kovo" ledo ritulio komanda, taip pat iškovojo antrą vietą;

"Lituanicos" vyrų krepšinio komanda, užėmusi penktą vietą;

Toronto "Aušros" ir Hamiltono "Kovo" jungtinė vyrų krepšinio komanda liko septintoje vietoje o tų pačių klubų jungtinė jaunių krepšinio komanda iškovojo trečią vietą.

Iš individualiųjų sporto gausiausiai buvo atstovaujamas lauko tenisas. Kitose šakose dalyvavo gal tik po keletą varžovų. Tenka pastebėti, kad prieš 4 metus, IV-se PLSŽ-se dalyvių iš Šiaurės Amerikos buvo dvi-

gubai daugiau ir jie buvo geriau pasiruošę.

Toronto LSK Jungties 10-sis 3-Pitch Softbolo turnyras įvyko 1995 m. rugpjūčio 26-27 d.d., Wasaga Beach, Ont. Šis turnyras gali būti vadinamas Šiaurės Amerikos lietuvių pirmenybėmis. Gerai organizuotame turnyre dalyvavo 12 komandų. Laimėjo Clevelando "Žaibas", finale įveikęs Detroito "Kovą" 24:3. Trečioje vietoje liko Toronto komanda "Pikti Kaulai". Turnyrui sklandžiai vadovavo Brad Stephenson – LSK Jungties softbolo vadovas.

1995 m. Šiaurės Amerikos Lietuvių komandinės ir individualiosios Golfo pirmenybės įvyko 1995 m. rugsėjo 2 ir 3 d.d., Ravenna, Ohio. Jas rengė Clevelando Lietuvių Golfo Klubas, vadovaujamas Algio Nagevičiaus. Dalyvavo 102 žaidėjai. Komandinės varžybas laimėjo Chicagos I komanda. Antroje vietoje liko Toronto I komanda, trečioje Clevelandas. Moterų komandinės: 1) Chicaga -I, 2) Torontas, 3) Chicaga -II. Individualios vyrų varžybos vyko net penkiose klasėse, pagal žaidėjų patyrimą. Vyrų meisterių klasės "Gross" medalistai: 1) Petras Stukas (Chicaga) 149,

2) Ron Skirpstas (Clevelandas) 157, 3) Tomas Vaitkus (Chicaga) 159. Moterų čempione tapo D. Deksnytė (Torontas) 182, vyrų senjorų (55 m. ir vyresnių) – V. Ubeika (Torontas) 176, ir jaunių (18 m. ir jaunesnių) – T. Janušis (Detroitas) 184.

1995 m. Šiaurės Amerikos Baltiečių ir Lietuvių Lengvosios Atletikos Pirmenybės įvyko 1995 m. rugsėjo 9-10 d.d., Parma, Ohio. Rengė – Clevelando LSK "Žaibas". Dalyvavo 132 lengvatlečiai, iš jų 116 lietuvių, atstovavusių Toronto "Aušros", Toronto "Vyčio", Hamiltono "Kovo", Clevelando "Žaibo" ir Detroito "Kovo" klubus. Varžybos praėjo sėkmingai. Dalyvavo daug jaunimo, bet mažai suaugusių. Sportiniai pasiekimai – kuklūs, tačiau entuziazmo buvo daug. Iškiliausias vyrų-jaunių dalyviu buvo pripažintas Rodney Alderdice (H. "Kovas"), o moterų-mergaičių – Kristina Kliorytė ("Žaibas").

1995 m. Baltiečių Stendinio (Trap) Šaudymo Pirmenybės vykdė Kanados latviai, 1995, m. rugsėjo 9 d., savo šaudykloje "Lielupe", netoli Hamiltono. Dalyvavo 10 latvių ir 9 lietuviai. Estų nebuvo. Komandinės 16 jardų, 100 taikinių varžybas

laimėjo lietuvių ekipa (K. Deksnys, V. Verbickas, B. Savickas, A. Šimkevičius, R. Svilas) surinkę 454 taškus iš 500 galimų. Individualūs rezultatai: 1) V. Krauklis (Lat.) 96, 2) K. Deksnys (Li) 92, 3) V. Verbickas 91 iš 100 galimų. Išlyginami jardai 50 taikinių: 1) G. Loja (La) 46, 2) A. Šimkevičius (Li), 43, 3) G. Paelgis (La) 43.

Dubletai 2x25 taikiniai: 1) G. Loja (La) 48, 2) R. Zilgme (La) 44, 3) Jonas Stankus (Li) 43.

1995 m. Baltiečių ir Lietuvių šaudymo iš mažojo kalibro šautuvų pirmenybės įvyko 1995 m. rugsėjo 16 d., latvių šaudykloje "Berzaine" netoli Toronto. Buvo vykdytos tik individualinės varžybos. Dalyvavo 4 lietuviai ir 4 latviai. Estų nebuvo. Lietuvių pirmenybių rezultatai buvo apibendrinti iš bendrųjų baltiečių varžybų.

Pravestos 3 rungtys, šaudant iš 50 m atstumo su 600 galimų taškų:

60 šūvių gulomis laisvo pavyzdžio šautuvu (iki 8.0 kg): 1) P. Grauds (La) 575, 2) V. Šeputa (Li) 564, 3) A. Mickevičius (Li) 560.

3x20 šūvių iš 3 pozicijų laisvo pavyzdžio šautuvu: 1) P. Grauds (La) 540, 2) J. Šostakas (Li) 5425, 3) A. Mac-

kevičius (Li) 521.

1995 m. Š.A. Baltiečių šaudymo iš pistoleto pirmenybės pravedė latviai, 1995 m. rugsėjo 23 d., latvių šaudykloje "Berzaine". Dalyvavo 5 estai, 2 lietuviai (J. Usvaltas ir B. Savickas) ir 1 latvis. Buvo pravestos 3 rungtys, visos su 600 galimų taškų: standartiniu pistoletu, laisvo pasirinkimo pistoletu ir sportiniu pistoletu. Viską laimėjo estai. Vienintelį medalį lietuviams laimėjo J. Usvaltas, iškovojęs 3-čią vietą laisvo pasirinkimo pistoletu.

1995 m. Šiaurės Amerikos lietuvių stendinio (trap) šaudymo pirmenybės įvyko 1995 m. rugsėjo 30 d., Hamiltono LMŽK "Giedraitis" šaudykloje. Dalyvavo 12 šaudytojų. 16 jardų 100 taikinių: 1) A. Šimkevičius 93, 2) A. Svilas 86, 3) V. Svilas Sr. 80. Išlyginami jardai 50 taikinių: 1) V. Svilas Sr. 41, 2) A. Svilas 39, 3) A. Šimkevičius 38. Dubetai 2x25 taikiniai: 1) B. Savickas 33, 2) A. Šimkevičius 32, 3) R. Svilas 31. Bendrai sudėjus visas 3 rungtis (200 taikinių): 1) A. Šimkevičius 163, 2) A. Svilas, 150, 3) V. Svilas 148.

1995 m. Šiaurės Amerikos baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės vykdė Toronto (Nukelta į 9 psl.)

PONIA IŠ LIETUVOS

Pasakoja Erika Jeschkeit – Irena Smetonienė iš Kauno

(Tęsinys)

Buvo daug sniego, vyrai kirto eglų šakas, jas klojo ant sniego ir iš jų darė stogą. Labai norėjome valgyti, bet nebuvo ko. Senelė į kažkur rastą šalną prižerdavo sniego, ištirpindavo ir duodavo mums atsigerti. O netoliese buvo kažkoks vokiets gudruolis, kuris kirto lašinius su duona ir niekam nedavė.

Visiems sutino kojos, ypač sutino teta. Negaliu pasakyti, kiek mes tame miške prabuvome, tik prisimenu, kad labai norėjome valgyti, o iš palapinės mūsų niekur neišleisdavo. Vieną dieną atėjo pas mus vienerankis rusų kareivis aprišta galva, be šautuvo. Jis kažką kalbėjo, aiškino ir gražiuoju, ir piktuoju. Mes, vaikai, žiūrėjome per egliašakius ir labai bijojome. Po ilgų įkalbinėjimų atėjo mama, paėmė mus ir nuėjome paskui tą rusą. Be mūsų,ėjo ir kitos moterys su vaikais.

Eiti buvo sunku, nes buvome labai nusilpę. Mūsų šeimą apgyvendino raudonų plytų namo antrame aukšte. Tame name buvo įsikūrusi

karo ligoninė. Tas pats kareivis atnešė mums nedidelį puodelį sriubos ir davė po mažą šaukštelį. Buvome alkani ir norėjome valgyti kuo daugiau, bet gerasis rusas paaiškino, kad daugiau negalima. Močiutė iš pradžių kalbėjo, kad mus čia badu numarins – miške nors šilto vandens turėjome, bet mes apsirikome. Rusas mus lankė dažnai. Vėliau atnešė džiovėsių, kitą dieną – pieno, košės, didesnį puodelį sultinio. Gavome žaislų, nurašytų spalvotų pieštukų. Kai atkuto, mama su teta nuėjo dirbti į ligoninę.

Ši laimė truko neilgai. Visi vokiečiai greitai buvo surinkti į vieną vietą (vietovės pavadinimo neatsimenu) ir kaip didžiausi nusikaltėliai vorele išvaryti Rusijos link. Pakeliui nakvodavome daržinėse, valgydavome kiemuose. Dažnai rasdavome pamestų lagaminų su maistu, nudvėsusių arklių, iš kurių vyrai tuoj pat išpjaudavo mėsos gabalus ir čia pat kiemuose visiems išvirdavo.

Taip mes atsidūrėme Labiau mieste. Jis buvo beveik visas sugriautas. Nepaliestas

liko tik vandens bokštas, kurį kadaise vadinome žmogeliuku. Ledo sukaustytu kanaluėjome savojo kaimo link, kuris buvo už 8 kilometrų. Serį Utę pakaitomis nešė mama ir močiutė. Kaimynų name buvo įsikūręs Raudonosios armijos štabas. Prie mūsų namų mus pasitiko kareiviai. Vienas išplėšė iš senelės rankų labai saugotą rankinuką ir išnaršęs jį sudraskė visus mūsų dokumentus. Močiutė dar bandė surinkti skiautes, tačiau kareivis taip spyrė, kad ji nusirito toli ir po to ilgai negalėjo paeiti.

Į savo namus bijojome įžengti, tad apsistojome pas šalimais gyvenusius senokus. Jie neseniai buvo sugrižę ir jau apsitvarkę. Po kelių dienų mama įsidrąsino ir nuėjo į namus. Iš paskos nuėjau ir aš su kaimynu ir broliais. Namas buvo paverstas arklide. Koklinės krosnys sugriautos, grindys arklių išspardytos, aplink pilna mėšlo. Buvo pridėrgta visur: spintose, ant spintų, stalčiuose, ant stalų. Brangūs paveikslai, indai sudaužyti, sofos ir foteliai supjaustyti, iš jų kyšojo spyruoklės. Koks buvo džiaugsmas, kai mus pasitiko mūsų šuo Eisbergas, kurį kažkada tėvas parvežė! Visi pasijuto

me laimingi. Ant aukšto mamos rado pusiau nuluptą sušalusią karvę. Jos mėsa tiko maistui. Tad susitvarkėme ir jau gyvenome savo namuose.

Paskui mirė močiutė. Ją suvyniojo į paklodę, po to į takelį ir nunešė į malkinę. Ji ten pragulėjo, kol kaime numirė dar keli žmonės. Vienas iš kaimynų sukraudavo mirusiuosius į dviratį vežimėlį ir nuveždavo į kapines, esančias maždaug už 5-6 kilometrų. Palaidojo močiutę vienoje duobėje su kitu vyriškiu kapinių viduryje netoli bažnytelės.

Po kiek laiko visus mus, grįžusius į kaimą, išvarė iš namų. Vėl musė nusilpusius

ir negalinčius paeiti. Prisimenu, netoli Schlossbergo pargriuvo teta. Jai iš burnosėjo putos, akys išvirto. Mes pradėjome klykti. Priėjo kareivis, spyrė tetai, ši nusirito į griovį ir liko ten gulėti. O mus vėl nuvarė tolyn.

Visą laiką badavome. Kol mama turėjo jėgų, dirbo karininkų namuose. Už tai gaudavo bulvių lupenų, duonos gabalėlį. Prisimenu, kaip mes visi sirgome ir mirdėjome iš bado. Labiausiai sirgo mama, ji jau nebepasikeldavo. Aš visą laiką Dievą meldžiau, kad tik mama pagytų. Mano brolis Gustelis buvo stipriausias.

(Bus daugiau)

Abiejų mamų pirmasis susitikimas Jurbarkė. Mama globėja — kairėje. 1979 metai

PAVARTYK ENCIKLOPEDIJĄ

Vladas Vijeikis

Labai mėgstu skaityti istorines, biografines knygas. Jeigu pirkčiau visas, kurias perskaičiau, būčiau tikrame finansiniame deficite. Amerikos valdžia jau daug metų gyvena su deficitu, bet aš vargu ar išsisukčiau. Bet aš gudriai skolinu knygas iš bibliotekos. Labai patogiu. Tik saugok, kad nepražiopsotum terminą. Teks mokėti pabaudą. O kartais žvilgtelį į enciklopediją. Ačiū Kapočiui, kuris išleido Lietuvių enciklopediją. Labai daug reikalingų žinių. Taigi, bevartydamas XXXII tomą užkliuvau už pulk. Juozo Tumo. Tai mano geras pažįstamas. O kaip tai atsitiko?

Neatsimenu, kuriais reikalais būdamas pas Petrą Bučą, susitikau su jo uošviu pulk. Juozu Tumu. Mudu, kaip ginklo draugai, susėdome pasikalbėjimui. Jis 2-ro pulko vadas, o aš to paties pulko eilinis (paskui pasiekiau grandinio laipsnį. Bet jau 9-tame pulke). Taip mes, kaip seni pažįstami, aptarėme tarptautinę padėtį ir kitus smulkesnius reikalus. Ir taip maloniai kalbėjomės, kol Petras pašaukė kasdieniniams svarstymams.

Prisimenu pulk. Tumą dar vienoje keistoje istorijoje. O įvyko taip. Buvau jaunas kareivis 2-jame pulke.

Baisiai užsinorėjau apsilyti mieste. Kaune visi mano pažįstami ir draugai. Kreipiuosi į tiesioginį viršininką, puskarininkį. Neleidžia. Na, manau sau: kas tu toks didelis viršininkas. Yra už tave didesnių. Daug negalvodamas perėjau per Juozapavičiaus prospektą į kitą pusę, kur gyveno pulko vadas. Pasibaladojau į duris. Atidarė. Klausia, ko noriu. Sakau, kad noriu į miestą, o tas puskarininkis neleidžia. Pulkininkas Tumas labai gražiai man paaiškino, kad turiu gauti leidimą iš tiesioginio viršininko ir kad tokiems žaliems kareiviams negalima išeiti. Jis taip gražiai paaiškino, kad nusiraminau. Paskui sužinojau, kad pulkininkas buvęs mokytoju. O galėjo nubausti už tokį nemilitarišką elgesį.

Dabar, skaitydamas enciklopediją, sužinau, kad Tumas gimė Alytaus apylinkėje. Štai iš kur tas švelnus būdas. Dzūkas. Daug pergyvenimų. Baigė Petrapilio karo mokyklą ir 1915 m. išsiųstas į frontą. 1918 m. tarnavo atskirame lietuvių batalione Rovne. Ten palikęs, vadovavo lietuvių pabėgėlių gražinimo komitetui. Galėjo atsitikti, kad jis padėjo mano tėvams grįžti į Lietuvą. Jis ir pats grįžo į Lietuvą ir įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1934

Plk. J. Tumas

m. paskirtas 2-ro pėst. pulko vadu išbuvo iki bolševikų okupacijos. Bolševikų suimtas ir kalintas stebuklingai pergyveno Červenės tragediją (ten žuvo Lietuvos skautų vyr. skautininkas. J. Šarauskas), grįžo į Lietuvą ir vėl aktyviai dalyvavo Lietuvos gynyboje. 1949 m. apsigyveno Chicagoje, kur mudu ir susitikome. Slaptai tikėjausi, kad gal pulkininkas pakels mane į didesnę laipsnį. Bent puskarininkiu. Įtaigojau dukterį, kad padarytų žygių. Bet nepadarė. Tvirtai tikiu, kad pulkininkas būtų įvykdęs mano troškimą, tik nedrįsau tiesiogiai kreiptis, kad nepalauktytų manęs karjeristu ir garbės troška.

Taigi, varta pavartyti Lietuvių enciklopediją. Gali sutikti daug puikių žmonių Ačiū, Juozai Kapočiui.

Paminklinės prisikėlimo bažnyčios statybos rėmėjas

Prieškarinės Paminklinės Prisikėlimo bažnyčios statybos komitetas, siekdamas kaupti lėšas bažnyčios statybai, 1936 metais išleido 3-jų nominalų (10ct., 5ct. ir 1 Lt.) aukų ženklus - "plytas". Aukotojai ženklus klijavo į knygutę "Mes statome tautos šventovę". Pririnkusieji pilną knygutę ženklų (24 ženklai), buvo įrašomi į bažnyčios statytojų Garbės knygą.

Prieškarinė Garbės knyga neišliko. Todėl dabartinis Paminklinis Prisikėlimo bažnyčios atstatymo komitetas nutarė įrašyti į naująją Garbės knygą tuos aukotojus, kurie pateiks prieškarinės knygutes "Mes statome tautos šventovę". Nepilnas knygutes galima užpildyti dabartiniais aukų ženklais (nominalai - 50ct., 1, 2, 5 ir 10 Lt.).

Aukotojus, išsaugojusius prieškarines knygutes ir norinčius būti įrašytais į

PAMINKLINĖ PRISIKĖLIMO BAŽNYČIA

Prisidėkime prie visos lietuvių tautos dvasinio atgimimo ir vienybės simbolio atstatymo

Lietuvos žmonės 1934 m. pradėjo Kaune statyti Kristaus Prisikėlimo bažnyčią, kaip padėką Viešpačiui Dievui už atgautą po šimtmečio priespaudos, laisvę ir Nepriklausomybę, mūsų Tautos dvasinio atgimimo ir vienybės simbolį. Bažnyčios statybą nutraukė sovietinė okupacija 1940 m., kai jau buvo pradėti vidaus įrengimo darbai.

Pokario metais šiame pastate įsikūrė Kauno radijo gamykla. Pritaikant statinių gamybinės reikmės, jis buvo labai sužalotas, o netinkamai eksploatuojant galėjo sugriūti. Virš Kauno iškilęs suluošintas ir apleistas šventovės bokštas, simbolizuojantis lietuvių tautos laisvės troškimą, tarsi šaukėsi pagalbos...

Kai 1988 m. sušvito laisvės viltis, visuomenei reikalaujant, 1990 m. pradžioje Lietuvos Aukščiausioji taryba įpareigojo "Bangos" gamyklą atkurti pastatą ir sutartu laiku iki 1993 metų pabaigos perduoti jį šios bažnyčios Atstatymo komitetui.

1990 m. pradėjus darbus iš pradžių finansavo "Bangos" gamyklą, vėliau iš dalies valstybė, bet jau 1993 m. antroje pusėje dėl lėšų stygiaus darbai sustojo. Atstatymo komitetas, matydamas, kad pastato kiauri stogai, bloga lietaus vandens nuotekio sistema ir patalpų nesandarumas gali niekais paversti jau atliktą darbą, ryžosi jį tęsti už visuomenės paaukotas lėšas, kurių užteko tik iki 1995 m. pavasario. Norint atlikti būtiniausius darbus, (sustabdyti pastato irimą, sutvarkyti šoninius laiptus ir įrengti Nepriklausomybės koplyčią, kurioje būtų galima aukoti šv. Mi-

šias) reikėtų bent 1,8 mln. Lt.

Atstatymo komitetas 1995 m. kovo 14 d. raštu kreipėsi į Prezidentą, prašydamas Lietuvos vadovybės paramos, tačiau jos negaus. Išliko reali grėsmė, kad bus neišsaugota tai, kas jau atstatyta.

Todėl pakartotinai kreipiamės į Lietuvos Prezidentą, Vyriausybę, Seimo narius, savivaldybes, bankus, verslininkus, kas kiek galim, kad Paminklinė Prisikėlimo bažnyčia - taptų realybe, kad kuo greičiau pradėtų šviesti dangiška neblėstančia palaimos šviesa ir apsaugotų Lietuvą nuo negandų ateityje.

Paminklinės Prisikėlimo bažnyčios Atstatymo komiteto Lietuvos valstybinio komercinio banko Kauno skyriuje sąskaita Nr. 470044-0, Valiutinė sąskaita Nr. 700-0707004, kodas 260101568.

Mieli Lietuvos žmonės, pasitikdami Kristaus atėjimo į mūsų žemę dviejų tūkstančių metų sukaktį, sutelkime jėgas ir atstatykime visos Lietuvos šventovę. Šį garbingą uždavinį tik visi kartu pajėgsime atlikti.

Kiekvieną mėnesio pirmą sekmadienį 12 val. dabartinėje Prisikėlimo bažnyčioje (Aukštaičių g. 4) aukojamos padėkos šv. Mišios už geradarius ir aukotojus.

Apie vykdomus bažnyčios atstatymo darbus Lietuvos visuomenė bus pastoviai informuojama.

Su viltimi pasirašė septyni Paminklinės Prisikėlimo bažnyčios nariai su Paminklinės Prisikėlimo bažnyčios komiteto pirmininku kun. Viktoru Brusoku, o taip pat ir dvidešimt septyni Lietuvos Respublikos Seimo nariai.

Garbės knygą, prašome kreiptis į Paminklinės Prisikėlimo bažnyčios komitetą sekmadieniais nuo 8:30 iki 14:30 val. adresu : Kaunas, Aukštaičių gt. Nr. 4, Kristaus Prisikėlimo bažnyčia, tel. 20-08-83.

Bažnyčios atstatymo komiteto pirmininkas kun. V. Brusokas

LIETUVIAI SPORTUOJA

(Atkelta iš 8 psl.)

ronto Estų sporto klubas "Kalev", 1995 m. lapkričio 5 d., Toronte, Ont. Sklandžiai pravestose varžybose dalyvavo 39 plaukikai: 19 estų, 16 lietuvių ir 4 latviai. Lietuvių pirmenybių rezultatai

buvo apibendrinti iš bendrųjų baltiečių varžybų. Lietuvių kontingentą sudarė Toronte "Aušros", Toronte "Vyčio", Clevelando "Žaibo" ir Chicagos plaukikai. Varžybos vyko suaugusių ir visose vaikų ir jaunimo klasėse. Iškiliausiu pirmenybių plaukiuku (MVP) buvo pripažintas Sean Šepulis ("Vytis"), laimėjęs 4 čempionatus vyrų klasėje. Iškiliausios moterų plaukikės vardas teko Veronikai Taraškaitei ("Žaibas"), o iškiliausios jaunosios plaukikės - Kristai Norkutei (Chicago).

1995 m. Š.A. lietuvių ledo ritulio, lauko teniso ir stalo teniso pirmenybės nebuvo pravestos daugiausia dėl rengėjų stokos.

amb

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS GRAND RAPIDS, MICHIGAN

JAV LB Grand Rapids apylinkės ruošiamas Lietuvos valstybės įkūrimo 760 metų (nuo 1236), Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 78 metų (nuo 1918 vasario 16) ir 6 metų (nuo 1990 kovo 11) švenčių minėjimas bus sekmadienį, 1996 vasario 25 dieną Šv. Petro ir Povilo parapijoje, Quarry Avenue ir Myrtle Streets, Grand Rapids, Michigan.

12:00 val. bus lietuviškos mišios Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje už atgautą nepriklausomybę ir žuvusius laisvės kovose. Mišias atnaušaus klebonas kun. Dennis Morrow, giedos Jono Treškos Jr. vedamas lietuvių bažnytinis choras. Tuoj po mišių, 1:30 val. po pietų prasi-

dės šventės minėjimas Šv. Petro ir Povilo parapijos mokyklos salėje, 1433 Hamilton Ave NW. Po užkandžių bei kavutės ir trumpo atidarymo bus smagi, graži ir įdomi programa, kurią atliks iš Chicago atvykusi "Dainavos" ansamblio jaunųjų dainininkų grupė, kamerinis vienetas. Jų vadovas Darius Polikaitis. "Dainava" neseniai atšventė savo 50 metų aukšinę sukak-tį.

Programos pertraukos metu bus renkamos aukos Lietuvių Bendruomenės darbams, Lietuvos našlaičiams bei seneliams ar kitiems tikslams, pagal aukotojų pageidavimus. Negalintieji dalyvauti minėjime prašomi savo aukas pasiųsti arba asme-

niškai įteikti LB valdybos išdininkui Juozui Lukui, 622 Tremont Court NW, Grand Rapids MI 49504, tel. 453-6043, pirmininkei Gražinai Kamantienei, arba kitiems apylinkės valdybos nariams - Vytautui Jonaičiui, Vytautui Kamantui, Jonui Treškai Jr. ir Petrui Treškai.

Apylinkės valdybos pirmininkė Gražina Kamantiene labai prašo visus Vakarinio Michigan lietuvius gausiai dalyvauti minėjime ir kviešti į jį atsilankyti draugus bei kaimynus amerikiečius, nes bus gera, graži ir įdomi programa. Minėjimas ir koncertas sustiprins mus visus ateities lietuviškai veiklai išeivijoje ir Lietuvoje.

V. K.

KVIESLYS

JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės
kartu su
Lietuvių Tautinių Šokių Institutu
kviečia Jus į

X LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

šeštadienį, 1996 m. liepos mėn. 6 d., 1 val. p.p.
Rosemont Horizon, Rosemont, IL

ir į kitus Šventės renginius

SUSIPAŽINIMO VAKARĄ
penktadienį, 1996 m. liepos mėn. 5 d., 8 val. vak.
Navy Pier, Grand Ballroom, Chicago, IL

ŠVENTĖS POKYLĮ
šeštadienį, 1996 m. liepos mėn. 6 d., 7 val. vak.
Hyatt Regency O'Hare, Grand Ballroom, Rosemont, IL

Šventės būstinė:

X LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL tel.: (312) 737-9504
2715 West 71st Street fax.: (312) 436-6909
Chicago, IL 60629

Dar kartą sumažintos skrydžių kainos į Lietuvą

N.Y. – VILNIUS – N.Y.
\$450 plus taxai Finnair linija

Paskutinė išskridimo data – vasario 29

VYTIS TRAVEL

40 - 24 235 St.
Douglaston NY 11363
Tel. 718-423-6161
800-77-VYTIS

LINAS VYŠNIONIS

Advokatas Tel: (216) 383-0225

24400 Highland Road, Suite 9 • Richmond Hts. OH 44143

Atlanta Import-Export Inc.

2719 West 71 Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312) 434-2121 (800) 775-SEND

Mūsų Atstovas Clevelande:

Dainius Zalensas
LITMA I.E.

639 East 185 th Street
Cleveland, Ohio 44119

Telefonas : (216) 481-0011

Greitas Siuntinių Pristatymas

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ
RUSIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ
Pasiteiraukit dėl Amerikietiško maisto komplektų

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Pinigai pervedami doleriais.

Sutvarkomi palikimai.

Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

MAISTO SIUNTINIAI nuo \$39,- iki \$98,-

Aukštos kokybės maisto produktai

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.

Willoughby Hills, OH 44092

Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

Aukščiausias Viešpats Didžiausiame Savo gailėstin-gume pasiūkė savo tarną

A.A. PRANA SIDZIKAUŠKA

namo. Gyveno Glendale, Californijoje. Anksčiau gyveno Chicagoje.

Mirė 1995 m. gruodžio 18 d., sulaukęs 94 metų. Gimė Lietuvoje, Šiaurinėje, Šakių apskrityje. Ameri-koje išgyveno 46 metus. Nuliūdę liko: duktė ALDONA KUDIRKIENĖ ir jos vyras ARVYDAS, anūkai ANDRIUS, PAULIUS, ROMAS ir AUDRA, bei kiti giminės Chicagoje, New Yorke, Prancūzijoje ir Lietuvoje.

Velionis buvo charge d'affaire Lietuvos pasiunti-nybėje Prahoje, Čekoslovakijoje.

Pranas Sidzikauskas buvo palaidotas Forest Lawn kapinėse Glendale, Californijoje.

Nuoširdžiai prašome draugus ir pažįstamus už jį pasimelsti.

Nuliūdę duktė su šeima.

RENGINIAI

1996 M.

- VASARIO 18 d., "Vasario 16-tos" minėjimas 4 val. Dievo Motinos didžiojoje salėje.
- VASARIO 24 d., ŠALFO "Kėgliavimo turnyras", Seaway lanes, Wickliffe. Registracija 2:30 v.v., turnyras 3:00 v.v.
- VASARIO 25 d., sekmadienį 4-tą val. popiet, Lietuvių namuose Čiurlionio kambaryje šaukiamas LKVS-gos "RAMOVE" Clevelando skyriaus metinis susirinkimas.
- KOVO 23 d. 6:30 val. vak. Lietuvių namuose Clevelando Žaibo metinis parengimas – "EVENING AT THE RACES".
- KOVO 24 d. 11:30 iki 2 val. Skautų KAZIUKO MUGĖ
- BALANDŽIO 14 d. Madų paroda "Pavasariai sugrįžta". Rengia vyr. skautų židinys.
- BALANDŽIO 14 d. ATVELY-KIO STALAS Šv. Jurgio parapijos salėje 11:30 ryto
- BALANDŽIO 21 d. Skautininkių draugovės kultūrinė popietė – Aurelijos Balasaitienės knygų pristatymas.
- GEGUŽĖS 27 d. Memorial Day –apeigos-Mišios-pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų postas 613 Šv. Jurgio parapijoje 8:30 ryto.
- LIĖPOS 14 d. Šv. Jurgio parapijos gegužinė pradžia 11:30 ryto Šv. Jurgio sodyboje.
- RUGPJŪČIO 17 d. 6:00 v.v. Lietuvių Kultūrinių Darželių vakaronė Gwinn Estate, Bratenahl, OH
- LAPKRIOČIO 17 d. Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis 11:30 iki 3:30v.p.p.

TAUPA bus uždaryta penktadienį Vasario 16-tą.

ŽALIŲJŲ KORTELIŲ LOTERIJA

Nationalities services center direktorius Algis Rukšėnas praneša, kad žaliųjų kortelių loterija bus vykdoma nuo vasario 12 d. iki kovo 12 d.

Šiais metais įstojimo į loteriją anketą reikės pasirašyti pačiam anketos davėjui ir prie jos pridėti savo nuotrauką.

Daugiau informacijos galima gauti, kreipiantis į Algį Rukšėną, tel. 781-4560.

CLEANING

Highly detailed EASTSIDE CLEANING COMPANY is seeking male and female individuals for DAY AND WEEKEND WORK. Residential and commercial. Must be bondable, drug-free and have transportation. References required. IMMEDIATE OPENINGS. CALL BARBARA 646-8844.

"Grandinėle" dirba – ruošiasi šventei. Jai talkina viešnia taut. šokių specialistė L. Tautkuvienė. V. Bacevičiaus nuotr.

METINIS ŽAIBO TURNYRAS

Metinis Clevelando LSK "Žaibo" renginys – "EVENING AT THE RACES" ("Vakaras žirgų lenktynėse") įvyks kovo 23 d., šeštadienį, Lietuvių namuose. Pradžią – 6:30 val. vakaro. Išbandydami savo laimę šiose improvizuotose žirgų lenktynėse, paremsite LKS "Žaibo" sportinę veiklą Jūsų laukia kokteiliai, užkandžiai, muzika, šokiai.

Norėdami gauti platesnę informaciją apie šį renginį, skambinkite Vidui TATARŪNUI, tel. 486-7916 amb

A.L.R.K. Moterų Sąjungos 36 kuopos narė Marcelė Kulbickienė š.m. kovo 25 d. švenčia 104-tąjį gimtadienį. Duktė Lilija kviečia sąjungietes atsilankyti tą dieną 2 val. p.p. į senelių namus Euclid Beach Manor, Lake Shore Blv.

VISA LOTTERY

Our Office is assisting with Visa Lottery Applications for Green Card from now until **March 10, 1996** For more information call: **Jayashree Bidari, J.D., Attorney At Law (216) 892-3323**

PATIKIMAS BANKAS ČIA PAT JŪSŲ APYLINKĖJE!

Metropolitan Savings Banke mes žinome, kaip mūsų klientams svarbus patikimumas ir pastovumas. Dėl to esame pasiryžę būti savo klientams prieinami šiandien ir rytoj.

Metropolitan Savings Bankas siūlo...

- Nemokamas čekių sąskaitas ir ATM
- Taupomąsias sąskaitas su gerais nuosimčiais
- Paskolas pagal Jūsų pareikalavimus

Užėikite ar paskambinkite šiandien.

Mes pasiryžę čia būti!

Darbo valandos:

Pirm. - ketv. 9:00 - 4:00
Penktadienį 9:00 - 6:00
Šeštadienį 9:00 - 2:00

Patarnavimas Jūsų automobilyje nuo 8:30

METROPOLITAN SAVINGS BANK

Siūlome geriausius banko patarnavimus

920 E. 185th St., Cleveland

Phone: 486-4100

MEMBER FDIC

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

TAUPA Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 **481-6677**

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

BORN TO TRAVEL

831-5530 800-366-9980 Fax: (216) 831-5028

Naujos žiemos ir pavasario sezono kainos. Skrydžiai su FINNAIR, SAS, LUFTHANSA, LOT-POLISH.

Parduodame bilietus į Meksiką, Las Vegas bei kitas pasaulio šalis
Skambinkite Žvaigždutei ar Ritai

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą lūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

ŠVYTURIO KURSAI

Švyturio kursai buvo įsteigti 1994 m. moksleiviams, baigusiems Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos aštuonis skyrius. Kiekvieną šeštadienį keliolika mūsų moksleivių susirenka salėje, laukdami įdomaus paskaitininko. Paskaitininkai pasidalina su mumis įvairiomis patirtimis. Esam mokęsi kepti pajus, dažyti įvairius paveikslus, sodinti gėles aplink bažnyčią, klausęsi apie ironiją lietuvių literatūroje, stebėję, kaip įdedamas sintetinis kelis.

Šeštadienį, 1996 m. sausio 13 d. turėjome ypatingą

progą susipažinti su dr. Raimundu Šilkaičiu. Jis su šeima prieš metus atsikraustė gyventi į Clevelandą iš Indjanos. Jo darbas yra prižiūrėti, kad kompanijos, kurios gamina protezus, juos darytų pagal valstybės įstatymus.

Dr. Šilkaitis atvyko į mūsų klasę su kaulais, pjūklais, grąžtais ir įvairiais protezais. Jis mums aiškino, kaip žmogui įdedamas sintetinis kelis, arba kaip yra pakeičiama išdilusi šlaunis. Dr. Šilkaitis rodė operacijos kelio vaizdajuostę. Viską taip vaizdžiai rodė, kad jautėmės, lyg būtu-

me operacinėje. Kai kuriems buvo gan žiauru, o kitiems procedūra patiko. Vieni beveik apalpo, kiti prašė daktaro dar daugiau rodyti.

Mums dr. Šilkaičio paskaita buvo reikšminga, nes mūsų šeimose yra žmonių, kurie yra pergyvenę panašias operacijas. Dabar lengviau suprasti, ką jie jautė ir kodėl taip ilgai užtruko jiems jėgas atgauti.

Dėkojame dr. Šilkaičiui už tokią įdomią paskaitą ir tikimės, kad artimojo ateityje vėl atsilankys pas mus.

Švyturio kursai yra atviri visiems moksleiviams, baigusiems lituanistinę mokyklą. Jei kas domisi, kviečiami prisidėti.

Kristina Kliorytė ir

Kristina Stankutė

1996 m. ŠALFASS-gos JAUNIŲ IR JAUNUČIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

1996 m. Šiaurės Amerikos lietuvių Jaunių ir Jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks 1996 m. gegužės 25-26 d.d., Toronte, Ont. Jas organizuoja ŠALFASS-gos krepšinio komitetas, talkininkaujant Toronto PPSK "Aušrai" ir LSK "Vyčiui".

Varžybas numatoma vykdyti šiose klasėse: jaunių B (gimusių 1980 ir 1981 m.), jaunučių C (gimusių 1982 ir 1983 m.), jaunučių D (gimusių 1984 ir 1985 m.) ir jaunučių E (gimusių 1986 m. bei jaunesnių).

Varžybose gali dalyvauti visi lietuvių sporto klubai ar kitos sporto organizacijos, atlikusios metinę (1996 m.) ŠALFASS-gos narių registraciją. Jaunesniųjų klasių žaidėjams gali būti leidžiama žaisti ir vyresnėse klasėse. Mergaitėms leidžiama žaisti ir berniukų komandose. Tose klasėse, kur atsirastų ne mažiau kaip 3 mergaičių komandos, galėsime organizuoti atskiras mergaičių varžybas.

Prašome užsiregistruoti ne vėliau kaip iki šių metų kovo 15 d. (imtinai) pas ŠALFASS-gos Krepšinio komiteto vadovą Rimą MIEČIŲ šiuo adresu:

R. Miečius, 54 Burrows Ave., Etobicoke, Ont. M9B 4W7, Canada

Tel. 416-234-0878, faksas: 416 234 8506

Pasibaigus išankstinei registracijai, bus paskelbta galutinė varžybų programa ir kita informacija.

Išsamesnę informaciją gauna ŠALFASS-gos klubai. Šiai sąjungai nepriklausančias organizacijas, norinčias gauti daugiau informacijos, prašome kreiptis į Rimą MIEČIŲ.

Pastaba: Anksčiau šias varžybas buvo numatyta organizuoti š.m. balandžio 27-28 d.d. Tačiau dėl rengėjams nepalankių aplinkybių varžybų datą teko perkelti į gegužės 25-26 d.d.

ŠALFASS-gos
CENTRO VALDYBA

A.†A.

Dotnuvos Žemės ūkio akademijos
docentui agr. JONUI PARŠELIŲNUI

iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame sūnų
MARIŲ, artimuosius ir gimines Lietuvoje.

B. Abromaitienė
L.V. Matulevičiai

V. Petraitis
M. Račys

Toronto

Gruodžio 21, 1995, mirė mūsų mylima motina,
bobutė ir sesuo –

ALDONA VEITAITĖ- BARTUŠKIENĖ

Šiuomi norime padėkoti visiems, kurie mus guodė
ir mums padėjo šiuo liūdnu laiku.

Dėkojame kun. Gediminui Kijauskui už atlaikytas šv. Mišias ir už Jo paguodžiančias maldas ir žodžius koplyčioje ir prie kapo. Dėkojame Ingridai Bublienei, tarusiai atsisveikinimo žodžius DLK Birutės draugijos vardu, ir Clevelando skautininkėms už giesmę – "Ateina naktis". Tai buvo paskutinis "sudiev" skautei, kuri būdama gimnazistė, Šiauliuose suorganizavo pirmą skaučių draugovę, buvo jos pirmutinė draugininkė, o vėliau būdama studentė, Kaune padėjo įsteigti bendrą Akademikų skautų draugovę.

Dėkojame Ritai Klirienai už vargonų muziką per šv. Mišias ir Vytautui Janoniui, padėjusiam nešti karstą.

Dėkojame visiems draugams ir pažįstamiems už atsilankymą koplyčioje ir dalyvavimą laidotuviuose. Dėkojame visiems už gėles, aukas ir užuojautą, išreikštą žodžiu ar raštu. Dėkojame Jakubams and son, laidotuvių namams už rūpestingą patarnavimą.

Velionė buvo palaidota šalia savo vyro Vinco Bartuškos Visų sielų kapinėse gruodžio 27-tą dieną.

Dukterys, Danguolė ir Nijolė

*Žentai, Romanas Vodopalas ir Kuno von Kiparski
Anūkai, Wolfram, Rasa, Skaidra ir Guntram
Broliai, Brutenis ir Romualdas Veitai*

P A D Ė K A

A.†A.

PRANAS SIDZIKAUSKAS

1995 m. gruodžio 18 d. mirė mūsų mylimas Tėvelis, Uošvis ir Senelis – a.a. Pranas Sidzikauskas. Palaidotas Glendale Forest Lawn kapinėse, Glendale, California, šalia neseniai mirusios žmonos a.a. Elenos Sidzikauskienės.

Nuoširdžiausiai dėkojame visiems draugams ir pažįstamiems už išreikštą užuojautą, maldas ir už dalyvavimą rožinyje ir gedulingose Mišiose bažnyčioje.

Dėkojame prel. Algirdui Olšauskui už gražiai pravestas rožinio maldas, kun. Aloyzui Volskui už atnašautas laidotuvių Mišias, jautrų pamokslą ir palydėjimą į Amžino Poilsio vietą; karsto nešėjams Zigmui Viskantai, Vytautui Saliamonui, Albinui Sekui, Vaidotui Baipšiui, Gediminui Leškiui ir Jonui Žmuidzinui; pianistei Raimondai Apeikytei už vargonų muziką ir Los Angeles kvarteto nariams, Antanui Polikaičiui, Rimtautui Dabšiui, Emanueliui Jarašūnui ir Broniui Seliukui už giedojimą rožinio metu; muz. Viktorui Raliui už vargonų muziką, solistui Antanui Polikaičiui už solo giedojimą ir chorui už gražiai atliktas giesmes laidotuvių Mišių metu; Rūtai Anelauskienei, Birutei Viskantienei, Mildai Mikėnienei ir Danguolei Varnienei už gausias laidotuvių nuotraukas; visiems aukojusiems a.a. Prano Sidzikausko prisiminimui „Lietuvos Partizanų Globos“ fondui.

Taip pat dėkojame visiems mūsų šeimos geriems draugams už gražias, gausias gėles; Gediminui Leškiui už velionio biografijos skaitymą; Zigmui Viskantai už laidotuvių apeigų kapinėse pravedimą; gerb. gen. konsulį Vytautui Čekanauskui už mirties pranešimą Lietuvos diplomatiniam korpusui ir spaudai ir už prasmingus atminimo žodžius laidotuvių metu; Violetai Gedgaudienei ir Gediminui Leškiui už šiltus organizacijų atsisveikinimus kapinėse.

Dėkojame visiems draugams ir pažįstamiems už užprašytas šv. Mišias ir už pareikštas užuojautas raštu ir žodžiu. Už tą viską mūsų šeima bus amžinai dėkinga.

Duktė Aldona ir žentas Arvydas Kudirkai, anūkai – Andrius, Paulius, Romas ir Audra.

Švyturio moksleiviai "Dirvos" redakcijoje

R. Klirienės nuotr.

Mylimam tėveliui

A.†A.

POVILUI BANIONIUI

įžengiant į amžiną poilsį bučiuojame ir glaudžiame liudintys sūnūs ir dukros – IRENA, VIDUTIS, AUDRA, RAMUNĖ, JŪRA, JAUNUTIS, VILIJA, SAULIS kartu su šeimomis.

Mielam kaimynui ir buvusiam dainos draugui

A.†A.

POVILUI BANIONIUI

mirus, reiškiamo gilią nuoširdžią užuojautą našlei O. BANIONIENEI, dukroms ir sūnums su šeimomis

E. Nainienė
J. ir A. Kazėnai
V. ir N. Čečiai
A. ir G. Karsokai

S. Knistautienė
A. ir M. Liutkai
O. Naumanienė

Mokytojai

LIUDAI DUBINDRYTEI-AUGULIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo dukteriai VIDAI, žentui GEDIMINUI BUČMIUI, dukrai-
tei VAIVAI ir kitiems giminėms.

Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės
mokyklos mokytojai ir tėvų komitetas